Ч. 108 (14.940). Львів, пятниця 20. травня 1938. Oplata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

Редакція й Адміністрація: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 246-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
„ Банку Чеських Легіол. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
чвертьрічно . . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . . 30.00 „
річно . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 35 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЕМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Вибори до громадських рад на Закарпатті відложені до осени.

Як подає праська „Богемія", губернатор Закарпаття на приказ міністра внутрішніх справ відложив до осени громадські вибори, розписані в 780-ох громадах на 12. червня

Велика Британія посередничить між Францією та Італією.

Британський амбасадор у Римі відбув учора розмову з мін. Чіяном. У звязку з тим англійська преса стверджує, що британський уряд намагається усунути труднощі у франко-італійських переговорах.

Британський амбасадор висловив надію, що Італія не викличе перерви у переговорах для висилки нової помочі для ген. Франка, зате погодиться вислати до Еспанії обі мішані комісії; тоді, згідно з порозумінням з Францією, пірінейський кордон підпав би під міжнародню контролю.

Італійська відповідь на цей британський демарш ще невідома.

СОВІТСЬКА ПОМІЧ ДЛЯ ЧЕРВОНОЇ ЕСПАНІЇ ЙДЕ ЧЕРЕЗ ФРАНЦІЮ.

Як відомо, до італьо-французького напруження довела генуенська промова Мусолінія. Мусоліні висловив осторогу під адресою Франції тому, що він дізнався від еспанської національної розвідки, що через пірінейську границю йдуть до червоної Еспанії совітські транспорти зброї, літаків та муніції. Потверджують це деякі французькі часописи.

Японці заняли Сучов.

Як виходить з вісток з японських джерел, **японці заняли Сучов за винятком південної частини, де тепер ідуть бої.**

В 9. год. рано здобули вони західну частину сучовських укріплень

Смерть совітського дипльоматичного курієра на совітсько-польському кордоні.

На совітській граничній стації Негорелоє вояки ГПУ убили дипльоматичного курєра С. Берстіна, що не даючи перевести у себе ревізію, убив одного старшину і зранив двох вояків.

Берстінова підозрівали у троцькізмі

Майбутній адміністративний устрій Румунії.

ПОСАДНИКИ.

Як це ми згадували, румунське міністерство внутрішних справ опублікувало адміністративний законопроєкт, який вводить такі важніші зміни старого адміністративного закону: Прімарів (посадників) і їх заступників у сільських і міських неповітових громадах іменуватимуть префекти. У містах, резиденціях і купелевих місцевостях іменуватиме прімарів губернатор провінції, в муніціпіях — міністерство внутрішніх справ.

Прімарі муніціпій і резиденційних міст мусять мати покінчених 30 літ і академічну освіту, по інших містах 30 літ і середню освіту. Прімарі сільських громад мусять мати 30 літ і скінчену народню освіту. Нотарі мусять мати бакалавреат (матуру).

ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ.

Префекти дальше будуть контрольними органами. Їх рекрутуватимуть з преторів і підпрефектів. Виїмково можна іменувати префектами особи, що визначились у державній службі або командантів полків.

Край поділено на 7 провінцій. До четвертої провінції з осідком в Яссах належать повіти: Бая, Ботошани, Кімполунг, Дорогой, Чернівці, Яси, Радівці, Більці, Роман, Сороки, Сторожинець, Сучава, Хотин.

Губернатор провінції має рангу державного підсекретаря; він мусить покінчити щонайменше 45 літ і академічну освіту. Він буде мати до помочі генерального секретаря, з рангою генерального секретаря при міністерстві.

Громадські ради кожного повіту вибиратимуть до провінціональної ради по двох делегатів, а професійні палати по одному.

Губернатор є головою всіх адміністративних ділянок провінції, крім суду, армії, залізниці й університетів.

ВИБОРЧІ ПРАВА.

Активне й пасивне виборче право матимуть тільки ті, що замешкують якусь громаду найменше один рік і платять громадські податки; мусять вони мати найменше 30 літ.

Не можуть бути прімарами ані вибраними до громадських рад монахи, священники, учителі, державні урядовці, активні військові та власники коршем в сільських громадах

ЗАБОРОНА ІСТОРИЧНИХ НАЗВ.

На основі урядового декрету заборонено вживати історичні назви поодиноких областей як Буковина, Бесарабія, Семигород і т. д

Перед приїздом румунського премієра до Польщі.

У пятницю 20. ц. м. приїде на 3 дні до Варшави румунський премієр митр. Мирон Крістя, щоби ревізитувати митр. Дениса.

При цій нагоді він буде на принятті у президента Мосціцького, премієра Складковського та у румунського амбасадора, крім того відвідає мін. Бека і мін. Сьвентоховського.

Вертаючися через Краків, прем. Крістя зложить хрест з квітами на саркофагу марш. Пілсудського.

Присилайте передплату.

Вистава Малярів Самоуків
отворена від год. 10—5.
Чарнецького 24, II. п.

Відгук декларації УНДО у Варшаві.

Варшава, 17. травня 1938.

Віддавна у Варшаві стільки не говорили про українців та українську проблему, що тепер, в оцих останніх днях! Коли зважити, що в останніх двох роках про українців була тут глуха мовчанка і розмовці-поляки дуже нерадо вдавались у дискусію на українські теми (атракційною була українська тематика тільки короткий час у 1935. році, безпосередньо після зміни тактики УНДО) — то нинішній рух справді цікавий: і причиною і виявом. Причина — остання декларація УНДО, вияв — збентеження та обурення.

Збентежилась польська прилюдна опінія (маємо на увазі політичні й журналістичні кола, бо сіра варшавська публика політикою взагалі не цікавиться), бо вона — з виїмком дуже нечисленних кол — була переконана, що „вправді є зле, але остаточно мабуть іде до ліпшого, а не гіршого". Так чейже звучали всі офіціяльні та півофіціяльні енунціяції. Те, що одночасно казалось і писалось з української сторони, до польської свідомости не доходило. Українські посольські й сенатські виступи були легковажені, так само злегковажений був факт, що УПР останнім разом уже стрималась від голосування над буджетом. Так само польські урядові й журналістичні кола мовчки пройшли мимо резолюцій Народнього Зїзду з січня ц. р., які наказували загострити тактику, мотивуючи це широко й основно щораз гіршою, щораз сумнішою українською дійсністю у Польщі. З української преси беруть польські часописи (дуже нечисленні, які ведуть рубрику „украініка") тільки те, що польським читачам приємне, а кепські вістки ніколи приємні бути не можуть. Щораз різкіший тон української преси, щораз голосніший український крик, — це, в польській опінії, тільки українська хитруська „тактика", яка полягала на відвічному нарікані на „кривду" (у „лапках") і тому польська сторона, ані та, що відповідає за стан польсько-українських справ, ані та, що обовязана бодай реєструвати події та мати фактичний матеріял для висновків, — українським лементом не проймалася. Польська сторона була така певна, що „з русинами нема клопоту" та що „нормалізація" ввійшла вже невідхильно на шлях ліквідації українства, як політичного чинника, що не припускала, що з українського боку, точніше: від УНДО, — може прийти реакція у дійсно неприємній формі, з дійсно неприємним змістом.

Для нас, українців, вимога автономії це щось таке, що не підлягає ніякому сумнівові це річ зовсім природна і зрозуміла. Ще 15 літ тому тих, що домагалися автономії, українська націоналістична вулиця відсуджувала від чести і плятнувала мало не як зрадників рідної нації. Політичний реалізм з часом промостив собі дорогу і до деяких крайніх українських елементів. Але щоб уважати вимогу автономії за якийсь протидержавний виступ, такого дива ніхто з українців ще не вигадав. І польська сторона так справи не ставить: на українську вимогу щодо територіяльної автономії вона глядить лише, як на нешкідливу фразеольогію, яка в площині реальних можливостей пахне метафізикою. Збентеження й обурення автоно-

містична декларація УНДО викликала тільки з уваги на момент, в якому вона була оголошена: момент актуальної автономії для національних меншин у ЧСР та польської участи в отій акції.

Може польська сторона вірити в це або ні, але фактом є, що декларація УНДО була прийнята та оголошена без ніякого звязку з міжнародніми відносинами. Але так само не може бути ніякого сумніву, що ми, українці, вважаємо своїм не тільки добрим правом, але простим національним обовязком пригадувати про своє істнування та про свої справедливі вимоги в моменті, корисному не тільки для поляків, але передовсім і в першу чергу — для нас самих! Може і нам бути дуже прикро, що наші виступи вряди-годи причиняють клопіт, але замість доводити нас до того, щоб ми були примушені винувати нас — треба винувати себе: навіщо кричати і в день і в ночі, щоб ми були примушені вживати недогідної для інших пори, бо наша мовчанка рівнялась би самозапереченню і політичному (чи може навіть національному) самогубству.

Пригадуємо собі, що подібна була польська реакція на українські петиції у Женеві. Тоді теж сипались докори під українською адресою, що це „протидержавна робота", що українці лучаться з ворогами Польщі і т. п. Закиди цілком смішні і ми мали на них завжди одну відповідь: не треба доводити до того, щоб ми мусіли користати з женевської установи, до якої і самі не маємо надто великого сентименту, не треба давати нам у руки фактичного матеріялу для наших скарг. Коли чули ми тоді від декого, що „чейже ваші женевські скарги всеодно вам практичного хісна не принесуть, тільки ще дужче нас на вас огірчать" — го ми просили дати нам раду: яких інших засобів треба нам уживати, коли всі посольські промови, всі інтерпеляції і внески, вся акція української преси — не доводять до позитивного висліду. З того часу відносини змінились настільки, що прийшов період безпосередніх, офіціяльних і формальних, розмов української політичної верхівки з польськими урядовими колами, з премієром і всіми ресортовими міністрами та з представниками краєвої адміністрації. І ці розмови довели до стану, про який широко кажеться в отій декларації та в одночасних резолюціях ЦК УНДО. Факт, що прийняли їх одноголосно всі члени ЦК, свідчить найкраще про те, що ситуація направду поважна та що до такого переконання прийшли і ті члени УНДО, які досі оцінювали польсько-українську дійсність більш оптимістично, ніж його внутрішня опозиція.

Добре сталося, що польська прилюдна опінія дізналася, що в українсько-польських відносинах не є все в порядку, що не панує в них ідилля, що це рана, яка ятрить і шкодить державі при вирішуванні великих проблем — на ширшу мірку, ніж проблеми, в яких обертаються маленькі люди, які тільки думають про те, щоб пакостити українцям, щоб не допускати до їхнього культурно-господарського розвитку та щоб тут і там переводити „коректуру метрик". Коли чуємо, що остання декларація УНДО була „ножем у спину", то ментальність наших розмовців цілком нам незрозуміла. Це ментальність людини, яка не дозволяє слабому боронитися. Ми — мовляв — готові навіть признати, що вам зле і вам діється кривда, але не можемо згодитися, щоб ваша оборона нас била і нам шкодила. Нічого, мабуть, казати, що такий підхід не є площиною для дискусії.

Нинішній камінь образи — це те, що українці пошкодили польській закордонно-політичній акції. Але — коли дійсно це правда — тоді нехай міністерство закордонних справ має претенсії до міністерства внутрішніх справ, а не до українців. І ці претенсії не мають бути за те, що українцям не зачинили рота (якщо механічними засобами це взагалі можливо), тільки за те, що внутрішня польська національна політика і закордонна політика не є взаємно згармонізовані та проявляють відомі „ножиці". Не ми маємо силу і змогу ці „ножиці" ліквідувати, — ми можемо тільки звертати на них увагу.

Українська проблема мала, має і матиме міжнародній характер. З того не виходить, що українці пруться зі своїми справами виключно на міжнародній терен. Навпаки: „нормалізація" була саме спробою поладнати польсько-українські спори на внутрішньому терені. Українцям залежить не на пакостях для поляків, тільки на поправі своєї долі, — вони мають наскрізь позитивні та конструктивні цілі, які — на їх думку — не суперечать інтересові польської держави. Колиж польська сторона негує і міжнародній характер української проблеми і внутрі зводить її до площини діяльности органів безпеки, тоді українська проблема опинюється у такій штучній і примусовій ситуації, що мусить приносити несподіванки для тих, що не орієнтуються. Бо — завжди це повторюємо — українська проблема залишиться проблемою та не щезне навіть тоді, колиб адміністраційні розпорядки знівелювали всі зовнішньо-організаційні прояви українського легального життя! І на це нема ніякої ради. Є тільки рада одна: розвязати позитивно і конструктивно українську проблему!

ік.

Неґус, Генляйн і УНДО.

(Від власного кореспондента).

Париж, 14. травня 1938.

Нехай читачі „Діла" вибачать нам цей чудацький заголовок сьогоднішнього допису, але ті три слова є справжніми словними ударниками — „шлягвортами" справ, якими по черзі занималася французька публична опінія.

•

Женевські пригоди негуса були наче тією останньою грудкою землі, якою льорд Галіфакс в імені Англії і п. Боне в імені Франції посипали труну Ліги Націй.

Неґус, колишній імператор і колишній торговець невільниками, боронив в окруженні професорів-правників з Оксфорду слушну в теорії проблему свободи Етіопії. Англійські лейбуристи зводили у Женеві внутрішню політичну боротьбу з консерватистами. Метч Лейбур Парті проти Чемберлена над женевським озером!

Англо-французьке порозуміння знівечило в Л. Н. усі спроби інтриг п. Літвінова і його однодумців. Зрештою перо женевського кореспондента „Діла" повідомить про це точніше українських читачів, а ми перейдемо на тему поїздки п. Генляйна у Льондон.

•

Судетські німці підміновують Ч. С. Р., як це було до пересвідчення, із середини. Судетський фірер, п. Генляйн, відбуває наради із найвищими англійськими достойниками про самоуправу, яку мають дістати судетські німці. Берлінський кореспондент „Парі-Міді" п. Роберт Льорет наводить з цього приводу жарт, що має бути на устах цілого Берліна: Генляйн питається Гітлера, коли судетські німці дістануть автономію? Не можу вам її дати, відповідає йому Гітлер, бо я вже обіцяв автономію чехам!

Відай Ч. С. Р. перетвориться в найкоротшому часі у спілку національних самоуправних країв, якщо всі ці події, що драматизують тепер політичну сцену Середущої Европи, знайдуть свою мирну розвязку. Тоді величава національна роля припаде Закарпаттю. І може тому й такі сильні є сучасні зазіхання на цю українську землю!

•

Водночас, коли французька преса обговорює два вище наведені питання, французька агенція „Авас" подала до французької преси ухвали Центрального Комітету УНДО в справі територіяльної автономії для українців у Польщі. Комунікат появився під заголовком: „Les Ukrainiens de Pologne revindiquent l'autonomie" — „Українці в Польщі домагаються автономії".

Виймаємо кілька рядків із тієї телеграми: „Комітет української національної демократичної партії у Польщі т. зв. „УНДО" видав заяву, в якій домагається культурної і територіяльної самоуправи для українців, що живуть у Польщі". Заява стверджує, що така автономія зовсім не противорічить польській конституції, та підкреслює льояльність українців до польської республики. Вона (українська декларація) докидує, що автономія для українців у Польщі, ліквідуючи причини внутрішніх терть, причиниться до скріплення національної оборони Польщі".

Ілюстрований краківський „Курієр" завидує очевидячки вже українцям, мовляв, наслідуємо... Генляйна.

Комічна річ діється тепер у світі: всі пропагандисти, які постійно твердили, що українці є агентами Німеччини, а Україна німецькою видумкою, — самі дістали тепер у краях ворожих,

І-ший дешевий сезон тільки до 15. червня
ЛІКУВАННЯ ричалтом Зл. 155.—
Інформації:
ІВОНІЧ-ЖИВЕЦЬ

або бодай не дуже приязних Німеччині, марку підозрілих германофілів. Як каже приповідка: Людина стріляє, а Пан Біг кулі носить".

Юрій Стулинський.

—o—

Кровава драма у Піринеях.

ЕСПАНСЬКІ ЧЕРВОНІ КАРАБІНЕРИ ВИСТРІЛЮЮТЬ УТІКАЧІВ НА ФРАНКО-ЕСПАНСЬКОМУ КОРДОНІ.

На схід від Кастелля де Нуе зібралася більша скількість еспанців, щоби в ночі з понеділка на вівторок перейти французький кордон. У віддалі кількох кільометрів від кордону червоні карабінери взялись обстрілювати утікачів, убиваючи 21 з них і ранячи решту (50-ох), яких арештували і віддали під військовий трибунал. При втікачах найдено важні військові документи.

ЕСПАНСЬКА ЧЕРВОНА МІЛІЦІЯ НАРУШИЛА ФРАНЦУСЬКИЙ КОРДОН.

Еспанський червоний полковник Ґомез Паленці перейшов французький кордон коло Віґерас. Коли він був уже на французькій території, 50 метрів від кордону, червоні міліціонери ранили його, опісля перейшли кордон і на французькій території добили важко раненого старшину.

ДО ФРАНЦІЇ НЕ ПРИЙМУТЬ ЕСПАНСЬКИХ ЧЕРВОНИХ МІЖНАРОДНІХ БРИҐАД.

На минулому засіданні французького уряду міністр внутр. справ Сарро заявив, що переведе дуже сувору контролю над еспанськими емігрантами, яким дозволять перейти піренейський кордон.

Вояків із міжнародніх бриґад зовсім не приймуть на французьку територію.

НОВА КНИЖКА
БІБЛІОТЕКИ
„ДІЛА"

ОЛЕНА ЦЕГЕЛЬСЬКА

ГАНУСЬКА ЙДЕ ДО МІСТА

ПОВІСТЬ.

184 СТОРІНОК. ЦІНА 2.50 ЗОЛ.

„...Історія сільської дівчини, що стає панею. Трускавець у „сезоні". Запах мерви великопанських перфум..."

ЗАМОВЛЯТИ: „Діло", Львів, Ринок 10 або у всіх книгарнях.

ПРОВІДНИК МАДЯРСЬКИХ НАЦІОНАЛ-СОЦІЯЛІСТІВ УСТУПАЄ.

Провідник мадярських націонал-соціялістів Франц Салясі уступив зі свого становища і усунувся від політичного життя, з огляду на те, що його програму зле зрозуміли і це викликало трудноші для держави

—o—

ПЕРЕД ЗАРУЧИНАМИ АРХИКНЯЗЯ ОТТОНА ГАБСБУРҐА І ЙОГО СЕСТРИ?

У бельгійській пресі появилася вістка, що небавом арх. Оттон Габсбурґ заручиться з княжною Марією Тересою Ліхтенштайн, а його сестра Аделяйда — з пануючим князем Ліхтенштайну.

Ніякої офіційної заяви у тій справі не було.

НЕ ЗУПИНЯЙСЯ НА ХІДНИКУ І НЕ ГАЛЬМУЙ РУХУ!

„Коли двоє роблять те саме“...

Німецька преса у Польщі в справі постанов УНДО і нападів польської преси.

Варшава, 16-го травня.

Декларація і резолюції Центрального Комітету УНДО, що спричинили нову фазу істеричної протиукраїнської атаки майже всієї польської опозиційної і субсидіованої урядом преси (згадати хочби „намахану“ передову п. Грабика в „Курієрі Поранним“), відбилися лунким відголосом також і в усій **краєвій німецькій пресі**. Вже на першу вістку про постанови УНДО варшавські кореспонденти тієї преси передали в обширних телефонатах текст українських резолюцій з річевим та обєктивним насвітленням їх політичного значіння.

Великий політичний щоденник **„Фрае Прессе“** з Лодзі помістив повний текст резолюцій на першому місці під великим наголовком: **Українці змагають до автономії** (12-го ц. м.), а в числі з 14-го ц. м. ще раз на чільному місці розглядає: „як приняла українські домагання польська преса“, при чому звернув особливу увагу на ті польські голоси, що намагаються шукати причин українських резолюцій в інтригах... Берліна і Генляйна.

В цій справі німецька преса не видає свого осуду, але докладно винотовує „найтрагічніші“ польські голоси, обмежившись до редакційних наголовків.

М. і. головний орган німецьких націонал-соціялістів у Польщі **„Позенер Тагеблятт“**, якого редактор п. **Рінне** присвячує багато місця українській справі у Польщі, зокрема в редагованому ним для закордону аґенційно-пресовому сервісі **„Дайчер Пресседінст“ аус Полен“**, помістив дві великі статті свого варшавського кореспондента з інформаціями про постанови УНДО, при чому наголовок одної з них такий: **„Коли двоє роблять те саме“...**, а піднаголовок: „Польська преса знову крутить комбінації. Українські домагання автономії, польські постуляти у Чехії та... Генляйн“. Розглянувши відомі інсинуації польських пресових органів, **„Позенер Тагеблятт“** робить висновок: **„Щодо заяв, буцімто українці йдуть за зразками Генляйна, моглаб польська преса вказати ближчий їй приклад, а саме на польську меншину в Чехословаччині.“**

Легка, але правильна заввага передового німецького ідеольоґічного органу викликала у Варшаві багато коментарів, а декого навіть заскочила.

Взагалі-ж треба зауважити, що „сензаційний шлягер“ польської преси з тим „українським Генляйном“ — причинився лише до розросту зацікавлення постановами УНДО.

Польські редактори **хотіли викликати протиукраїнськУ ґенеральну заверюху** але в дійсности, як не можна краще, **прислужилися пропаґанді останнього українського політичного виступу в цілому світі**. Щоб тільки так частіше робили!

Гром.

Крим і Берестейський Мир.

В числі 4. за квітень ц. р. „Українського Вістника“, органу УНО у Берліні, що виходить там на правах рукопису, читаємо таке:

„...Берестейський Мир. Усі спішаться заключити з Україною договір. При столі нарад являється німецька делеґація з мапою українських земель. У ній межі української держави, яку хочуть тут признати — зачеркнуто й Крим з Українським, Чорним Морем. При порівнанні німецької мапи з мапою українських представників виявилося ,що на мапі цих останніх Крим находиться поза межами Української Держави! На здивований запит німців, яка причина самохітного відречення Криму, українська делеґація відповіла: Крим перестав бути українською землею тому, що на ньому живе більше татар, ніж українців і тому Крим повинен належати татарській республиці а не Україні. В імя своїх вселюдських, демократичних „ідеалів“ — українська мирова делеґація перечеркнула життєвий інтерес української нації до власного моря, до найбільшої запоруки української великодержавности... Ці люди, що сьогодні навіть ще рвуться вести націю, держави збудувати не могли й не вони її збудують!...“

Прикро і сумно, хоч і так характеристично для наших еміґрантських відносин, що, маючи певні групові цілі на берлінському терені, безіменний автор статті потребував подати для цього ще досі нечувану для українців оцінку берестейського чину, з якої вперше довідуємося, що „українська делеґація перечеркала життєвий інтерес української нації“ та „самохітно закріпощувала нарід“ у Бересті!

Ще прикрішим є, що для своєї арґументації автор покористувався цілком вигаданими і наївно фальшивими „історичними“ даними.

Ця обставина примушує мене в інтересах історичної правди заявити ось що:

1) Українська делеґація не мала ніодного мандату обговорювати з німцями справи Криму. Та й незрозуміло, чому уряд Суверенної Української Держави потрібував би в Бересті на мирових переговорах з німцями або жадати від них санкції на приналежність Криму до Української Держави, або (ще дивніше) зрікатися його.

2) Тому у Бересті справа Криму між українською та іншими делеґаціями не обговорювалась, так само як не обговорювалась і не могла обговорюватися справа північних або східних кордонів України.

3) Вищеописана в „Українському Вістнику“ пластична, навіть з комічними деталями сцена є абсолютно апокрифічною і вигаданою.

4) Ця сцена суперечить і здоровій льоґіці, бо трудно було би припустити, щоб у Бересті німці могли навязувати Крим Центральній Раді, яка буцім то його зрікся, коли загально відоме якраз протилежне становище кожної зі сторін у цій же справі вже в місяць-два потім у Києві.

Моє особисте і непохитне не тільки як українського соборника але й українського державника становище в справі Криму так 20 років тому як і тепер — не може викликувати ніяких сумнівів. Може бути лише сумнівна не тільки з погляду „української великодержавности“, але і з погляду реальної політики, політичного чуття та тактики, доцільність ведення тепер на еміґрації цих абстрактних дебат.

Бо не може бути двох ріжних українських державних поглядів на кримське питання, зате інтереси боротьби проти московсько-большевицької окупації, яку і раніше мусимо вести вкупі з іншими поневоленими народами Сов. Союзу, яким співчувають ті чи інші закордонні чинники, ледви чи вимагають загострення цього питання саме тепер, без наявної потреби та ще й із власної ініціятиви.

Олександер Севрюк

МАРІЯ СОКІЛ.

Уздовж і вшир Америки.

„ПОДОРОЖ У НЕВІДОМЕ“.

„...Отже у вівторок не маєте ніяких занять? Увесь день вільний? Від вчасного ранку аж до вечора?!“ „...Так!“ „Тоді зустрічаємося в 10-ій годині, вже знаєте де. Не спізніться!“ „Куди-ж поїдемо?“ „Кудись перед себе.., щоб побачили щось нове!“

Ось така, більш-менше, розмова велася поміж нами і пп. В., які користаючи з дня народин Вашингтона, коли в урядах нема тут праці, запропонували нам цілоденну прогульку автом „у невідоме“. Вони, очевидно, знали куди їхатимемо — ми ні. Це мала бути прогулька з несподіванками. Така, цими прогульковими поїздами і Відня чи Берліна: „Ді Фарт інс Бляуе“.

Їдемо стейтом Ню Джерсі. Скручуємо в якусь бічну дорогу. Зправа і зліва якісь напів розвалені, зруйновані фабричні будинки. Хто міг би догадатися, що підчас світової війни тут кипіло життя — ще й яке! Тут власне був цетнр американських фабрик зброї, пороху, воєнного хемічного промислу. Сьогодні — руїна; ніхто навіть не цікавиться купити ці мури. Скоро розпадуться вони до решти.

Зате недалеко звідсіля, за яких пів години, рух, життя, довкола нові будівлі а біля них в будові ще новіші. Це летунський порт у Нюарк, найбільший в Америці і здається, у світі. Один побіч одного стоять ганґари і дирції усіх трьох найбільших летунських пасажирських підприємств. На величезній, рівній як стіл, площі, десятки срібних, фантастичних птахів-літаків. Що кілька хвилин якийсь літак прилітає що кілька хвилин інший відлітає. Сьогодні в Америці їзда літаком поширена неменше, як залізницею. А для ще більшої популяризації літака, деякі летунські підприємства запроваджують оттакі засоби реклями, як напр. тепер: „Дами безплатно!“ Кожний мужчина, який купить білет на їзду літаком, може взяти з собою безплатно одну жінку, свою, або чужу — тут про це не питають! „Дами безплатно!“. Зовсім як у цирку, який інколи відвідує Львів!

Коли переїзджаємо через якесь містечко, показують нам одну вулицю, на якій недавно всі доми пересунено на кілька метрів далі, щоб її розширити. Усі доми, включно з великим костелом, гарненько підносять якимись-там способами і — знову таки в незрозумілий мені спосіб — перевозять на інше місце. Чи це не вигода?!

Красвид міняється. Чимраз менше фабрик і коминів, чимраз більше дерев і вільного простору. Ліворуч від шляху, яким їдемо — океан. а що ми високо понад його поверхнею, отже й вид чудовий. Шкода, що не можна зупинитись! Але навіть кожне зменшення скорости викликує зараз цілу бурю протестів зі сторони автомобілістів, що цілою хмарою їдуть за нами, бурю у формі нетерпеливих кляксонових сиґналів.

Цеж дорога до найбільш відомого по цьому боці океану надморського купелища Атлантік-Сіті. А що сьогодні вільний день від праці, отже сотні людей їдуть в цю сторону, дарма, що це щойно лютий! Аби тільки на кілька годин вирватися на лоно природи! Та розуміється само собою на таке, де можна добре поїсти і випити!

Ось і приїздимо до такої місцевости: Есбері-Парк. Щось таке саме, як Атлантік Сіті, тільки дещо менше. Як Ментона супроти Ніцци. Великі готелі, чудові приватні віллі (кожна з власним доступом до моря та гаражем на моторівку чи пристанню на яхт) і крамниці, крамниці — з усякими „памятками з Есбері-Парк“. (Вони, до речі в такому самому „доброму“ смаку, що усі „памятки“ в усіх подібного роду літницьках в Европі). Все це покищо тихе й сонне; початок сезону щойно в травні. Але завдяки Вашингтонові, чи пак завдяки тому, що він колись жив і вславився, а сьогодні, завдяки тому, загальне свято — ресторани роблять знаменитий бізнес. Заходимо до одного, другого, третього — скрізь глота. Не залишається нічого іншого, як зробити те, що роблять інші: ждати за спиною тих, що їдять і вичікувати своєї черги... Як це все мусить виглядати в літі, в сезоні — тут, по ресторанах, і там — в морі?! Мабуть і там треба ждати черги!

Їдемо дальше. Минаємо якийсь живопліт, що рівнесенько тягнеться вздовж довгого простору. За ним не видно нічого. Не дивниця! Це посілість Рокефелера — а вже він зумів і мав змогу так її пристроїти, щоб туди не попав не тільки ніхто небажаний особисто, але навіть його око, його погляд.

Тепер на відміну, місцевість, що пригадує европейські літнища, головно ті в австрійських Альпах або у Карпатах. Подібні домики, подібні готелі, подібні вивіски над їх ворітьми: „Готель Сільверман“, „Готель Розенгольц“, „Бравнштайнс Ресторан“. Це Лейквуд, славна своїми сосновими лісами і з „сосайті“ — товариства, що сюди зїздиться. Всілякі богачі Гольдблати та Ліленфельди, які заїздять до цих Сільверманів та Розенгольців.

Тепер уже почалася „пустиня“: з обох сторін дороги морелеві сади, час до часу куряча фарма. Врешті через великі відчинені ворота вїзджаємо на терен, на якому недавно трапилась жахлива катастрофа Цепеліна „Гінденбурга“. Ми в Лейкгерст — воєнному порті для це-

Як інформує „І. К. Ц.“ і його „спеціяльні кореспонденти“...

Краківський „І. К. Ц.“ здобувся на нову заяку протиукраїнської трутизни першої кляси: дався намовити б. свому рівенському кореспондентові д-рові Станіславові Петерсові на сфінансування виїзду того пана на Холмщину й у висліді поїздки, підчас якої інформаторами п. Петерса були, як це сам признає, старости й війти, друкує громові статті - репортажі про нібито загибіль польщини на Холмщині та „скажений наступ“ на неї української ірредентизм.

На доказ, як інформує п. Петерс, подаємо один факт: У числі 130. „І. К. Ц.“ з дня 12. цм. цей кореспондент написав:

„**У Жерниках згоріла церква.** На її згарищах, відправив негайно Службу Божу неофіційний поп. Ще добре не розвіялися дими зі згарища, а вже з них поплили не стільки слова, молитви, як ємішана до неї ненависть до поляків.

Хто спалив церкву? Ріжні про це кружляють чутки. Хіба не поляки, коли були дані, що церкву повернуть справедливим власникам: (себто полякам! — Ред.)

Розмовляв я з **війтом, що він слідство в цій справі. (?)** Він переконаний, що зробили це православні на вістку „про ревиндикацію“.

Пан д-р Петерс надужив довіря своєї редакції і... набрехав. У польській державі слідство в справі злочинів переводять поліційні і слідчі органи, війт може тільки інформувати легковірних панів Петерсів! Власне з поліційних офіційних джерел.

У Томашові на Холмщині відомо, що **церкву в Жерниках підпалив місцевий солтис-поляк, якого зловили ін фляґранті і яким зайнялася влада безпеки.**

Що ви на це, пане Петерс? К.

—o—

Що писало „Діло“ 50 років тому

Ч. 102. Субота, 19 (17) травня 1888

„СМІШНА РІЧ“.

„Між смішні речі — читаємо у передовій статейці — з нашого галицько-руського життя ставлять нам наші Вп. Читачі вложити недавну ухвалу виділу общества ім. Качковського“.

А саме виділ згаданого товариства ухвалив: дня 30-го серпня скликати свої загальні збори до Перемишля і разом з тим відсвяткувати на Сяні 900-літні роковини хрещення Руси та покласти угольний камінь під „Институт дівочого воспиталища“ у Перемишлі. На це торжество виділ рішив запросити: „Народний Дім“, „Ставропигію“, „Галицько-Руську Матицю“, „Русскую Раду“ і „Академіческій Кружок“ і далі всіх трьох владик, всі три Капітули та всі „духовні чини“. Після відсвяткування 900-ліття хрещення Руси „Академіческій Кружок“ мав уладити музикально-декляматорський вечір.

„До чого — пише „Діло“ — ціла ця дивоглядна ухвала? Ба! Ця ухвала покажеться ще більшим дивоглядом, коли поміркувати, які це руські Товариства виділ общества Качковського ухвалив запросити на „свої“ торжества! „Просвіта“, „Бесіда“, „Т-во ім. Шевченка“, „Народня Рада“, „Зоря“, „Академічне Братство“ — виключені виділом общ. Качковського від торжеств, хоча члени цих народніх Товариств так само складали гроші на дівоче воспиталище хоча вони також русини-християни, потомки русинів охрещених св. Володимиром...“

КОНКУРС НА ІСТОРІЮ УКРАЇНИ.

Головний Виділ Т-ва „Просвіта“ розписав конкурс на популярну історію України з премією 300 зр. австрійської валюти. Речинець трилітній, величина праці — коло 20 аркушів друку. Між іншими умовинами конкурсу була така:

„Автор повинен писати з теплом і любовю свого предмету і свого народу. Його твір повинен бути пересякнутий енергійним патріотичним чуттям і здоровим оптимізмом. Минуле треба тісно звязати з теперішнім, вказуючи в ньому все, що може подати опору і підставу на будуче (самим обєктивним представленням без моралізації або штучної тенденційности). Треба взяти на увагу також всесвітню історію, загально людські змагання. Треба пильно втримувати на оці суть національного життя не гублячись у подробицях“.

РОСІЙСЬКА МОВА В ПОЛЬСЬКІЙ ЛІТУРГІЇ.

„До польських часописів доносять з Петербурга, що тамошні Домініканами дістали наказ з [illegible] щоби чимскоріше вивчилися правити Службу Божу в російській мові, бо папа приняв уже пропозицію російського уряду, щоб завести російську мову в літургії.

З польськоі преси.

Польський сокільський здвиг у Львові, українці, ендеки і міжнар. політика.

Від деякого часу почали кружляти по Львові чутки, що заповіджений на перші дні червня ц. р у Львові польський сокільський здвиг або взагалі не відбудеться цього року, або відбудеться у Вильні. Згодом „Слово Народове“ (ч. 142. з 14-го травня ц. р.) написало про те п. н. „Чи сокільський здвиг у Львові мають відкликати?“ З цієї статті довідуємося, що той здвиг мав відбутися щойно в 1939-ому році, але державні чинники піддали думку, щоб його влаштувати в 1938-ому році і звязати його з 20-ими роковинами „оборони Львова“ Справу вирішили в тому напрямі, маршал Сьміґли-Ридз приняв протекторат над здвигом, воєводи і військові командатни трьох південно-східних воєвідств увійшли до почесного комітету... Аж тепер прийшли чутки про відкликання здвигу. Ці чутки підтвердила заява львівського воєводи представникам громадянського комітету здвигу.

„Виринає тепер питання: — пише „Слово Народове“ — що скривається за тим рішенням державних чинників? Вож наперед заохочували, щоб приспішити речинець здвигу! Щож у такому разі вплинуло на те, що тепер — три тижні перед здвигом, коли вже вся підготова закінчена — роблять натиск, щоб відкликати здвиг? Далі, які то державні огляди мотивують вимогу перенести сокільський здвиг, який мав ушанувати 20-ті роковини „оборони Львова“ — до Вильна? **Чи за тим усім не скриваються нові концепції нормалізації польсько-„українських“ взаємин?** (Підкреслення наше — Ред.). Чи не встає примара якогось нового „пакту“, на який ми вже тільки втратили. Ми переконані, що в цьому лежить сенс тих наглих змін — після відкликання українського здвигу у Львові“.

На цю статтю відізвався львівський озонівський „Дзеннік Польскі“ (ч. 137. з 20-го травня ц. р.) статтею п. н. „Правда о зльоце соколім ве Львове“.

„Сокільський здвиг у Львові заповіли справді за згодою і навіть з ініціятиви деяких урядових чинників. Бо для нікого не може бути й сумніву, що 20-ті роковини оборони Львова мусять стати могутньою маніфестацією польського громадянства південно-східних воєвідств. Але з цього ніяк не можна робити висновку, що, коли в міжчасі — тобто від часу, коли зявилася ініціятива скликати здвиг до Львова (а було це в 1937 р.) до дати його речинця — **трапилися далекосяжні політичні події міжнародного характеру що торкаються Польщі** (підкреслення наше — Ред.) і вимагають скупчення в іншому окраїнному місті — сокільського здвигу не можна відкликати ані перенести. Здавалосяб, що у такому становищі нема нічого природнішого, як те, що влада, яка хіба краще орієнтується в загальній політичній ситуації, як львівські партійні величини — звертається до громадянства з бажанням взяти на увагу змінену ситуацію і піти їй на руку з такою самою готовістю, як це було у хвилині, коли рішалася справа львівського здвигу... На жаль, і Польщі інакше й інакше мусить бути у тій Польщі там, де хоч на хвилину ендеція має щось сказати“...

„Такий пан“ — тобто ендек, пише „Дзеннік Польскі“ — зараз знайде українську небезпеку і зараз „на шпальтах ендецької газети зявляється інсинуація“. І наводить „Дзеннік Польскі“ уступ зі статті „Слова Народового“, який ми навели на початку і додає:

„Може світ валитися, можуть в інших дільницях держави рішатися далекосяжні загально-державні справи, але як такий ендек вбере кінські окуляри протиукраїнського шовінізму, то нічого не бачить ані направо ані наліво“.

І далі „Дзеннік Польскі“ наводить низку фактів, які мають доказати, що ендеки за кожний раз, як тільки беруть участь в якійсь загально-польській маніфестації, „намагаються спекти свою печеню“. І в таких випадках вони, як ось в часі польсько-литовського конфлікту, не вагаються навіть на такі акти, як похід [illegible] зовецьких ендеків до Варшави, щоб зробити там погром. Та про ендецькі „чини“ і [illegible] ми знаємо і без „Дзенніка Польского“.

В останньому числі „Слова Народового“ вони закликають польську сокільську організацію, щоб вона заняла ясне становище у справі польського сокільського здвигу у Львові, який досі ще офіційно не відкликали ані не перенесли до Вильна.

зелінів американської армії, який одночасно є і портом для „цивільних“ цепелінів, чи пак: того єдиного, яким був Гінденбург.

Кожний автомобіль, який сюди віздже, мусить проїхати мимо вартового, який кожному зокрема кидає коротко: „На терені Лейкгерст не вільно курити ні фотографувати“.

Перед нами будівля велитенських розмірів; входимо до середини. Все це — одна тільки галя; у ній вісім величезних бальонів та один цепелін: „Льос Анджельос“, двійник „Гінденбурга“. Це для нього потрібний той простір галі, та довжина кількасот метрів і та висота кільканадцяти! Лежить собі самітний і жде, коли прилетить і причалить сюди знову подібний „звір“, як він.

Як у Вашингтоні здивувались ми що палати президента пильнує один тільки знуджений поліцмен, так ще більше дивує нас те, що на ввесь цей велитенський гангар, на все те, що тут находиться — тільки один вояка. І то без кріса, без кулемета — ба, навіть без штика.

Скінчилась наша „подорож у невідоме“. Пізно — вечоріє, перед нами ще кілька годинна поворотня їзда...

НА ВОДОПАДАХ НІЯГАРИ.

Наш щирий приятель о. С., котрий, як ми гостювали в нього в Д., тільки й думав про те, щоб нам уприємнити час і побут в його гостинній, премилій хаті, „заряжковує“ нам подорож над водопади Ніягари. Тоді як ми пражились в Шікаго від сонця, якому раптом, у березні, забаглося декілька днів гріти так, як у липні, наш опікун листувався з ким треба і коли ми вернулися до Д., чуємо: „Завтра їдемо на Ніягару! В такій то годині виїздите, тоді будете на місці. Чекатимуть на Вас такі то й такі і повезуть вас на водопади. Тільки не висідайте на канадійському боці“!

Їдемо ввесь час через Каналу. Цілком відмінний краєвид від того, який свіжо ми бачили на американському боці. Там міста майже раз-у-раз лучаться з містами, фабрики, рух, автомобілі — тут тиша, широкі простори без хат, або управлені поля, фарми. Інший край, інші люди, інші обичаї.

Без перепон доїжджаємо до місця призначення залізничої стації „Наєгера Фолс“ — „Водопади Ніяґари“. Вже із попередньої стації бачимо частину водопаду і чуємо його гук. Так і хотілось би висісти — та пригадуємо собі слова: „Не висідайте на канадійському боці!“ А ми саме тут!

Всю велич і могучість Ніягари пізнаємо, коли стоїмо близько біля водопадів, чи то нагорі, чи внизу. Скількість водяної маси, яка з висоти кількадесяти метрів з пекольним грюхотом летить вниз та її скорість, творить довкола із водяних краплин мовби якусь мряку. Підійти до водопадів — їх три, два „американські“, один канадійський, віддалені від себе досить далеко — можна зовсім близько, просто таки над сам їх беріг. В літі можна навіть перейти під ними, одягнувши відповідні гумові плащі та чоботи; тепер узимі, ці „підводопальні ходи“ замкнені. Але й те, що бачимо за кілька годин тепер — чудове та незабутне. Та ще й день, як вимріяний: тепло, соняшно, погідно. Проміння сонця відбивається в цих міліярдах краплин так, що над водопадами завішена ввесь час веселка...

Чомусь-то читаючи, чи уявляючи собі Ніягару, я все уявляла собі якусь дику, первісну природу, ліси, довкола, пустару — а серед цього романтичного краєвиду Ніягара. А тут? Романтичним залишились самі водопади; а довкола, з обох берегів ріки, місто, фабрики, комини — Америка!!

—o—

Непромакальні плащі
Краєві і заграничні від **12·90 зол.**
поручає **ШАПІРА** вул. Личаківська

Жіноча сторінка.

Оборона наших купців.

Даємо змогу п. В. Свищові висловити свої міркування з приводу статті п-і А. Е. „Свій до свого і по своє“, хоч і не погоджуємося з деякими його думками. В першій мірі уважаємо, що обовязком нашої щоденної преси є відмічати всі добрі і злі сторінки нашого життя, і тому відсилати подібні статті, як п. А. Е., тільки до станової преси, було б недоцільно, бож тут саме є дві зацікавлені сторони: продавці і покупці й обом їм варто справу обговорити. З технічних причин мусіли ми статтю п. Свища скоротити, хоч не порушили його основних думок, а також змягчили деякі слова, оминаючи в наших дискусіях гостріших висловів.

В ч. 90. „Діла“ з 29. квітня ц. р. в „Жіночій Сторінці“ помістила п-і А. Е. довшу статтю під заголовком: Гасло „свій до свого...“ Тому, що в цій статті порушені незвичайно важкі для кожного свідомого та зорганізованого українського промисловця і купця-громадянина заввги та докори, як також тому, що в таких справах повинна, згідно з латинською приповідкою „Аудіатур ет альтера парс“, сказати своє слово заінтересована сторона, хочемо і ми відповісти на ту статтю.

В першу чергу кидається в очі читача узагальнювання фактів. Бо коли п. А. Е. каже, що „чомусь так воно все виходить, що ті чужі все мають у наших купців та підприємців більшу ціну, ніж свої“... та що „перед чужим буде наш підприємець чи підприємець так вислуговуватися, що нераз аж прикро дивитись“..., то кожний мусить обєктивно ствердити, що таке твердження не все може відповідати правді та дійсному станові справи, хочби з того огляду, що п. А. Е. не то не мала нагоди ані змоги бути у підприємствах хочби 1/100 частини нашого приватного купецтва, але не могла бачити й обслуги всіх клієнтів тим, чи тими українськими купцями, де помітила ті всі подані у своїй статті неправильности та прогріхи. А колиб навіть замітила такі саме диметрально ріжні відношення даного підприємця до чужого клієнта та свого, то повинна була при нагоді звернути йому на таку поведінку увагу та почути його відповідь, оправдання чи вияснення.

Яка є маса ріжних можливостей, котрі складаються на незрозумілу нераз поведінку купця супроти клієнтеі — про це може знати або догадуватися тільки інший купець. І годі вимагати від нашого підприємця, щоб він усе і з усієї своєї поведінки сповідався перед кожним клієнтом. Підприємство має багато своїх питомих „врядових таємниць“.

Та ми що інше скажім собі, правду в очі: наш загал вимагає від нашого купця все більше, ніж від чужого. Наш купець має бути просто янголом! Він має обслуговувати клієнтів під кожним оглядом якнайкраще за забаганками кожного покупця зокрема, має мати найкращий товар по найнижчій ціні без огляду на те, чи це товар щоденного вжитку, люксусовий та сезоновий. Наш купець мусить бути найчемніший, найпривітливіший, найвеселіший, хочби й супроти такого клієнта, котрий його використовує; наш купець мусить давати на необмежений ані щодо висоти ані щодо часу кредит і то по тій самій ціні, що за готівку; він усе мусить мати кольосальний вибір товару, бо коли бракує у нього якогось артикулу, то такий несолідний довжник каже „Е, та у вас нічого нема!“ (Дарма, що він є одним з тих, які спричинили своєю несолідністю брак вибору...).

Але коли ми приглянемося, кілько то наших передових громадян купує товару найогиднійших чужих норах, які вони там ціни платить, як їх там обслуговують, як у них нераз нахабно допоминаються заплати довгу, — тоді ми дещо інакше висловлювались би про наше купецтво.

Певно, що багато ще бракує нашим купцям та ремісникам до ідеалу західно-европейського купця чи ремісника, але й не всім у рівній мірі. З другої сторони не хочемо боронити таких промахів наших купців, хочаб вони іноді заслугували на деяке оправдання вже хочби через свою слабу підготову до купецького звання. В таких випадках клієнтеля має право звернути увагу купцеві чи його персоналові, чи навіть купецькій організації в даній місцевости, котра в свою чергу повинна такого купця відповідно повчити.

Щодо факту про молодця, який сидів у вязниці і не міг дістати посади та якого не пригорнула наша фабрика і не приняла його пропозиції, але відослала його шукати праці на вулиці — то ця поведінка даної власнички чи урядниčки гідна напятнування. Тут уже нема ніякого оправдання, хіба нервовий розстрій, а тоді хвора людина повинна лежати в ліжку, а не дискредитувати українських промисловців.

Якщо йде про поведінку купця з клієнтом „за панібрат“ — то це справа дуже індивідуальна. Одним таке „панібратство“ буде подобатись і вони саме задля цього будуть приходити до такого купця, іншим це може бути небажане. І вже купець, добрий психольоґ, повинен сам зорієнтуватись, як, що і кому подобається та відповідно до цього по своїй змозі пристосуватись.

Коли знов п. А. Е. порівнює фаховість американського купецтва з нашим, його меткість в обслузі і т. д. та сама доходить до висновку, що у нас відчувається брак фахового вишколу: „серед продавців чи не найгостріший“, то скажіть ту правду, про яку ми прекрасно знаємо, так як знаємо, що й американський покупець значно ріжниться від нашого.

Якщо ріжні-преріжні внутрішні та зверхні, хочби історичні обставини нашого життя зложилися так, що ми щойно в останніх кількох роках зачали творити свою рідну торговлю, якщо до тої торговлі йдуть люди інколи цілком до цього не підготовлені, то тяжко громадянству вимагати від таких купців у такому короткому часі такої фаховости, як від старих американських чи західно-европейських. Тому не варто може ріжних недоглядів наших поодиноких купців розтягати на ввесь купецький стан, тимбільше не варто порушувати цієї справи у щоденній нашій пресі. Зате булоб може доцільніше такі справи віддавати до використання нашій становій газеті „Торговля і Промисл“, бо там прочитають її купці і той, кого це буде торкатися, візьме собі це до серця та на майбутнє оминатиме подібних промахів.

Василь Свищ (Надвірна).

Балачки про моду.

Продовжую опис моделів з „Показу української моди“. Як обіцювала подаю сьогодні описи деяких моделів вже стилізованих плащів та суконок.

Мушу почати від дитячого плащика проекту пані М. Морачевської, бо він був одним із найфантастичніших і на мій смак найгарніший. Це стилізація калуського сердачка. Зроблено плащик з небіленого полотна, а прикрашено стебнівкою переважно у червоному кольорі. Крій цілком нагадує народній модель і ззаду творить на горі відставні давониці, тоді як до паса він цілком прилягає. До того маленький капелюшок з природного кольору грубої соломки з піднесеними догори крисами, а прибраний вовічкою у кольорах вишивки сердачка. Цілість надзвичай мила, рівночасно при теперішній моді цілком надається до щоденного вжитку і зовсім не робить якогось враження маскарадового, що так легко може у випадках стилізації трапитись. Другий проект тої самої мисткині це жакетик з білого сукна, що цілком наслідує гуньку, але рівночасно має цілком модерний крій і надається до наймодернішої туалети. Взагалі треба признати пані М. Морачевській, що її спроби стилізації все дуже дотепні, оригінальні і надзвичай елегантні.

Прегарний також був поліський сердак проєкту пані М. Охримович. Мисткиня добре підхопила крій цього сердака і пристосувала його до модерного вжитку. Сердак цей із білого полотна, прикрашений чорною вишивкою (стебнівка) по комірці, на кишеньках та манжеті і ззаду над пасом. Плечі цього сердака мають дуже оригінальний крій з перерізом у пасі, від якого до долини йдуть дрібні закладки наче овальна вставка. Спереду цей плащик защіпнутий на чорні гудзики. Хто був на шкогорічній поліській виставі в Музею Н. Т. Ш., той переконався, як той поліський сердак, що там красувався, надається до модерного жіночого плаща. Треба тут рівночасно зазначити, що капелюх дібраний до цього плаща фірмою „Міка“ дуже вдало доповнював цілість. Другий проект п-і М. Охримович, стилізований полтавський стрій був може трохи затяжкий через добір вишивки золотом до синього шовку. Вишивка золотом при стилізації суто народньо-селянського крою суконки з корсеткою мало відповідна. Ця суконка складалась з спідничкі і кьошованої безрукавки на зразок корсетки з тяжкого синього шовку оздобленої золотою вишивкою по краях та білої блюзки з широкими рукавами крою народньої сорочки з синьо-золотою вишивкою на вставці та розкиданими по цілому рукаві мотивами. До того капелюшок-точок прибраний золотом та гуцульські дукачі на шиї. Варто булоб, щоб наші мистиині спробували стилізувати наші стародавні шляхетські строї з Великої України зі спенсером чи байраком. До тих історичних строїв надаються більше ріжні модерні оздоби і навіть фасони.

Був ще цікавий проект плаща пані С. Вальницької. Він з білого вовняного самоділу, прикрашений вишивкою волічковою в кольорі теракота. Вишивка ця розміщена напереді по полах аж до долини, кишенях, комірі та маншетах, а ззаду наподоблює гезку. Плащик тричвертовий і має зовсім модерний крій. Доповнює його спідничка в кольорі вишивки та чорний соломяний капелюшок прикрашений аплікаціями в кольорі вишивки.

Цікава ще була стилізація бойківської гуньки проекту і виконання пані М. Хоминової. Її застосувала до пополудневої та вечірньої суконки. Обидва ці моделі з бронзового півлискучого шовку. Пополуднева суконка коротка з довгим рукавом і доповнена болерком, що дуже нагадує бойківські камізольки з Турчанщини. Вечірня сукня довга і має цілком модний крій, але вся справа в обох моделях у оздобі аплікаціями з жовтого та помаранчевого фільцу, що розміщені по швах цілком в той спосіб, як це роблять бойки. Враження обидва моделі роблять дуже гарне — оригінальне та сміле.

На цьому кінчу опис моделів з „Показу української моди“. Трохи тяжко було описати крій і окремі деталі поодиноких моделів, але думаю, що фантазія наших читачок решту собі доповнить і коли вони робитимуть спроби ріжних стилізацій то напевно зуміють добре дібрати і прикласти ріжні частини нашого народнього одягу, що дуже добре надається, як це показали описані тут моделі, до теперішньої моди і дозволяє використати наші матеріали, як полотно та самоткані і красу нашої вишивки. В кожному разі треба сподіватись, що ідея цього показу насуне нашим паням багато ріжних гарних проектів, які вони постараються використати практично.

Рита.

З нашої хроніки.

З клюбового життя. Дня 16. травня обєдналися клюб „Нової Хати“ і „Труду“ в одну тіснішу громаду, щоб привітати милого гостя, **Ганну Вікторівну Совачеву**. Ганна Совачева святкує тепер шістьдесять років. Те львівське жіноцтво не могло відсвяткувати цього ювилею бо мандрівне життя артистки на це не довело. Тому скористало з цієї нагоди, щоб її у себе повитати. Іменем управи клюбу, Лідія Бурачинська, згадуючи про це у своїй привітальній промові, коротко зясувала життєпис артистки та її заслуги для українського театру. Після цього відповідала Ганна Совачева. Її промова — це був прекрасний зразок оповідацького хисту. З захопленням слухали приявні про всі цікаві етапи її життя, що їх вона підкреслювала влучно мімікою і легким жестом. Як сильно відчувалося подих її таланту в кожному слові! Аж жаль, що надмірна скромність не дозволила насвітлити їй своєї ролі на Далекому Сході підчас світової війни чи в театрі „Просвіти“ в Ужгороді. Витала ювилятку також п. Наталя Дорошенко Савченко від Союзу Українок-Емігранток. Її слів при знанні вислухала Ганна Совачева з доброзичливою усмішкою; її живе, імпульсивна вдача не допускала чогось „ювилейної штивности“. Наприкінці дякувала п. Олена Залізняк іменем учениць „Труду“ за підготову цих святочних вистав. При милій гутірці за шклянкою чаю проседіли членки до пізна.

У черговий понеділок говоритиме **п. Ольга Попович** на тему **„Українська клієнтела“.**

Наше листування. Вп. Пані Лю-Ко (Станиславів). За подібні статті редакція, на жаль, нічого не може платити.

Сторінка без політики.

Хотів при пожежі корабля спекти свою печеню.

Як ми вже повідомляли, підчас пожежі, яка знищила великий трансатлянтійський пароплав „Ляфает", пропало чимало ріжних дорогих річей і грошей, які згоріли в корабельній касі. Тепер справа тих грошей виглядає дещо інакше.

А саме, дотеперішньому касієрові „Ляфаєта" Левові (хтось інший міг би бути кращим скарбником як не якийсь Леве) не повезло. Така добра була нагода легко поживитися і нога поховзнулася. Через дурницю, найбільшу дурницю, яку лиш дурницею можна назвати: жіночу цікавість.

Другого дня після пожежі „Ляфаєта" любовниця Лева, Мері Клер Ентерне прийшла до своєї подруги і просила її скрити коперту, в якій вона зберігає свої деякі особисті документи. Та збрехати не штука! Треба вміти брехати.

Особисті документи?! Чи може бути що більш примамчиве для цікавої жінки? А ще до того особисті документи „особистої" подруги.

І тому подруга любовниці скарбника Лева, виявилася — на щастя корабельного підприємства — стовідсотковою жінкою, значить безмежною цікавою. І вона на нещастя Лева та його любовниці — заглянула до коперти, яку залишили на її опіку! В коперті було 52.000 франків і долярів на 6.000 франків. Цими грішми зацікавилася подруга не менш, як особистими документами, яких вона там не знайшла. Про своє відкриття вона повідомила секретаря синдикату морських урядовців Шедвіля.

Очевидно бідолаха Леве нічого про те не знав і якби нічого не трапилося, зголосив своєму начальству, що він залишив перед пожежою у вогнетревалій касі 52.000 фр. і долярів на 6.000 франків. Імовірно гроші спопеліли до тла.

Та Шедвіль, секретар синдикату вспів уже повідомити дирекцію корабельного підприємства про цікаву подругу й особисті документи. Пеховатого Лева та його любовницю арештували. Підчас слідства вони обоє призналися до вини. Леве пояснив, що гроші він забрав із вогнетривалої каси, щоб передати до каси корабельної спілки, як він завжди робив. Та серед ночі корабель згорів і скарбник не міг опертися спокусі.

Фільмові зірки і зоряни не платять податків.

Американський скарбовий уряд безпощадний для голівудських зірок екрану, які заробляють казочні суми. Більшу частину своїх заробітків (50—80 відсотків) повинні артисти платити державі на податки.

Мей Вест заробила 4.80.833 доляри і заплатила 234.000 долярів федерального податку й 50.000 стейтового податку в Каліфорнії. Таким чином із зароблених грошей лишилося їй коло 150.000 долярів, значить менше, як третина гонорару.

Марлена Дітріх виказала у своїй декларації 368.000 долярів. Податковий уряд домагався 268.000 дол.

Бінг Кросбі заробляв 318.907 долярів, та податкові уряди залишили йому всього 95.000. Приблизно в такому самому становищі опинився теж і Гарі Купер.

Та видно й ці велитенські суми були замалі податковому урядові, бо воно так уже мабуть у світі водиться, що податковий уряд — це мов ненаситна потвора: чим більше дістає, тим більше хоче ще дістати. Так теж і американський скарбовий уряд придумав якийсь новий податок, щоб витиснути якнайбільше грошей із зорянів.

Та цим разом уже зіркам терпець урвався і вони загрозили страйком, якщо скарбовий уряд не зменшить їм податкових ставок.

Ініціятиву до податкового страйку подав Купер, який створив уже й пісоньку, яка має в цілому Голівуді велитенський успіх:

„Ми працюємо на уряд..."

Та не всі актори згідні у цій важній для них справі. Трапляються і „зрадники" та опозиціонери, якими кермує Вернер Бакстер. Той артист заплатив 100.000 долярів податку і коли до нього звернулися з пропозицією приступити до „бльоку страйкарів" він відповів:

— Не розумію ваших поглядів... Мені здається, що воно зовсім справедливе, що ми, які заробляємо велитенські суми, мусимо платити й податки куди більші, як ті, яким ледви вистачає на життя. Що до мене, то я зовсім добре вдоволяюся й тією сумою, яку мені залишає податковий уряд.

Рекорд пятенят побитий.

В індуській джунглі породила бірманська селянка зі Сагенду Май Ні відразу шестеро дітей. При породі не було ніякого лікаря, лиш звичайна собі сільська повитуха. Одна дитина померла, але пятеро дітей зовсім здорових.

Англійський уряд рішив вислати до джунглі лікарську експедицію, щоб дати новим пятенятам, чи пак шестиниятам без одного, якнайдбайливішу опіку й догляд.

Батька шестинят привитало населення села з барабанами й музикою. Та щасливий батько не дуже виявляв своє „щастя".

— Боюсь, що це Божа кара! — казав він, відповідаючи на привіти.

Бо він, По Гленд — так його називають — бідолаха. Він має вже кілька старших дітей і прокормити велику семю доволі важко йому було б.

Покищо до села ще не прибув ніодин лікар, тому, що крізь джунглю важко продістатися. Новонародженими опікуються сусіди й повитуха. Мати Май Ні дуже щаслива, що стала славна на ввесь світ і побила рекорд п-і Діон, про яку вона вже й у джунглях чула.

Забула міліон у коробці від капелюхів.

Перед кількома днями приплив із Ню Йорку італійський пароплав „Конт ді Савой" і у Вільфранш сір Мер висадив кількох пасажирів. Після того, як усі розійшлися, приставлений урядовець запримітив у куті салі, де переводили обшуки клунків, якусь коробку від капелюхів покриту чорною матерією.

На підставі карточки приміщеної на коробці можна було здогадатися, що коробка була власністю якоїсь Едити Розенгайм, яка приїхала на згаданому пароплаві і заявивши, що їй нема нічого до оплачування, швидко відїхала. Коробку відкрили і серед жіночого білля знайшли ріжні дорогоцінности скромної вартости міліона франків.

Коробку запечатали і відставили до Ніци. Едита Розенгайм не давала спершу про себе знаку життя й аж на другий день дала про себе знати. Вона приїхала до Парижа і щойно там спамяталася, що забула свої дорогоцінності і просила телефонічно вислати [illegible] до Парижа.

Молоко зі сої.

Молоко видобувають із зерен сої (манджурської фасолі) в ось такий спосіб: сухі зерна сої треба намочити у двоє більшій скількості води як сої. По вимоченню варимо зернята аж до кипіння. По розтерті звареного зерна витискаємо масу в льняним мішечку: цю рідину саме звемо „соєвим молоком". Це молоко щодо скількости білка й товщу відповідає коровячому молокові, але має меншу кількість інших відживних складників. Через те й віджинна вартість соєвого молока дещо менша від звіриного. Це зрозуміємо з ось чого: як відомо звіринне молоко є одинокою й виключною поживою молодого організму, що розвивається, отже мусить мати всі відживні складники потрібні для нормального зростання й розвитку молодого звіряти. Автім соєве молоко таке подібне до коровячого, що навіть зсідається й тільки ріжниться від коровячого, що процес зсідання наступає дещо скорше — при меншій скількості квасу.

КАНАЛ ДУНАЙ — ЧОРНЕ МОРЕ.

Румунія розпочала праці коло будови каналу Дунай — Чорне Море від Чернаводи до Констанци, який скорочує дорогу на тім відтинку на яких 250 км. Устє каналу в Чорнім Морю не буде загрожене замуленням.

Поміри будуть закінчені ще цього року і праці розпічнуться весною 1939 р., так, що канал буде готовий 1944 р. Коло гирла побудують нову пристань, названу від озера, яке там находиться, Ташаул.

ШТУЧНИЙ КАВЯР.

Зварене, ще свіже серго змішати у відповідній кількості з ідомою оливою, товщем із пеледців, цитриновим соком, цибулею, тертою булкою та з лічничим вуглем. Так приготована мішанина має вигляд і смак правдивого кавяру. Варт попробувати!

ЯК ВІДБУЛОСЯ ХРЕЩЕННЯ КНЯЖНИ БЕАТРИСИ.

На колінах своєї матері, в золоченій кареті, запряженій у шестерню приїхала маленька наслідниця оранської династії до протестантської катедри св. Якова в Гаазі, де відбувся обряд хрещення княжни. Разом із матірю їхав у золотій кариті теж батько престолонаслідниці князь Бернард. По обох боках вулиці стояли довгі шпалери королівської гвардії, які віддавали військові почести.

Маленька княжна, яка має вже пятнадцять тижнів, була одягнена в таке саме білля з брабантських коронок, в яких 28 літ тому хрестили її маму і 60 літ тому її бабуню, нинішню королеву Вільгельміну.

Княжну охрестив 80-літній пастор Вельтер, який хрестив і вінчав княжну Юліяну. Мала княжна дістала такі імена: Беатриса, Вільгельміна, Армгард. Хресним батьком був бельгійський король Леопольд, який прилетів літаком, хресною мамою була графиня Коцебу.

—o—

ОЧІ ЧИ ЖИТТЯ.

Справа пятитижневої дитини, жидівочки [illegible] Едити Колен остаточно вирішена. Лікарі мусітимуть перевести другу операцію, бо заявили, що годі довше ждати і треба [illegible] теж друге око.

Долю дитини вирішив свого роду загальний плебісцит. Загальна опінія станула на становищі, що дитині треба врятувати життя, хоч вона мала назавжди стратити зір.

—o—

ВЕСЕЛЕ

ВЖЕ ВДОВОЛЕНИЙ.

— О, як бачу, то ти від якогось часу вже перестав нарікати на свою жінку!

— Так, від коли я довідався, що сіямський король має їх аж 600, то від тоді я зовсім вдоволений зі своєї долі.

ТО ШТУКА.

Швець до хлопця:

— Візьми дзбанок і принеси пива.

— А де гроші? — питає хлопець.

— За гроші не штука принести [illegible] принеси без грошей.

Хлопець йде, за хвилину вертає і [illegible] майстрові дзбанок.

— Прошу пити!

— Я пити, коли дзбанок порожній? — [illegible] тає обурений швець.

— Прошу пана майстра, з повного дзбанка то не штука пити, але з порожнього — штука!

НЕМА ЧЕСНИХ ЛЮДЕЙ.

— Не можеш собі уявити, які тепер [illegible] шацькі часи. Здається, що нема вже [illegible] чесних людей. Нині дістаю від молочарки фальшиву двозолотівку...

— Ану покажи!

— Вже не маю, бо я віддав її в різниці.

Алькоголізм стелить ліжко сухотам.

Пригадуємо запов'джений конкурс „Улиця вбиває".

Для учасників цього конкурсу призначено 120 швайцарських годинників заходом Польського Автомобількльобу та Дороговоі Ліги у Львові.

Хто хоче брати участь у конкурсі, повинен читати короткі вказівки про вуличний рух які появляються щоденно в нашому часописі.

УМОВИНИ ДЛЯ УЧАСНИКІВ.

1) Хто хоче бути кандидатом на премію, мусить зібрати конкурсові рисунки, які в найближчих днях появляться в нашому щоденнику.

2) Вирізані з „Діла" рисунки треба наклеїти на листок чистого паперу.

3) Хто на рисунках добачає місця, що нарушують приписи про вуличний рух, має в тих місцях зазначити кольце на знак, що там є помилка.

4) Хто влучно зазначить олівцем усі помилки на всіх трьох рисунках, буде кандидатом до нагороди.

5) Незалежно від знаків, які вказують помилки, можна ще в одному реченні коротко описати помилку так, щоб вона була вказівкою, як не треба нарушувати приписів про вуличний рух. Ті, що це зроблять, будуть кандидувати до вищої нагороди: годинника на руку.

6) Розвязки треба буде переслати почтою або доручити особисто на адресу: Małopolski Klub Automobilowy; Lwów ul: Sienkiewicza 3; Konkurs ;;U: Z:"

7) Розвязку загадок треба посилати у незаклеєних копертах з маркою по 5 сот. як друк, а на листку, де є розвязка, помістити вирazно своє імя, прізвище та адресу. Хто дає розвязку письменну (не тільки закреслену олівцем), мусить дати марку, як на звичайний лист.

8) Конкурсові рисунки помістимо в „Ділі" між. 21. і 28. травня.

Вислід конкурсу оголосимо у нашому деннику.

10) Кандидатів до конкурсу будуть льосувати в льокалі М. Автомобілевого Клюбу так, що всі, які пришлють добру розвязку, мають однакові дані, щоб виграти швайцарський годинник.

Найкраще чистить і фарбує все
ХЕМ. ПРАЛЬНЯ „Stella" сп. з о. о.
Централя:
Львів, св. Мартина 15.
Тел. 216-03.
Пасаж Гавсмана 7. Льва Сапіги 26. Кохановського 11 а.
Пекарська 3. Личаківська 36. Жовківська 37.
Зиблікевича 27. Собіського 9. Городецька 8.
Шептицьких 35. Кульпарк. дорога 1. Коперника 10.

З українського професійного руху.

РЕЗОЛЮЦІЇ XXI. ЗАГАЛЬНОГО ЗБОРУ „СУПРУГА".

I. ГОСПОДАРСЬКЕ І СОЦІЯЛЬНЕ ПОЛОЖЕННЯ:

Загальні Збори СУПРУГА, що відбулися дня 7. квітня 1938 року стверджують:

1. Стабілізація господарських відносин наступила в останніх роках на нездорових реляціях між коштами прожиття і заробітними платнями з одного боку та цінами продуктів села й міста з другого боку. Зокрема зріст коштів прожиття є більший як платень, що спричинило реальне погіршення положення заробіткуючих.

2. Деяка поправа коньюнктури не пішла рівним кроком з приростом населення. В результаті маємо не зменшення, а навпаки збільшення числа безробітних. Особливо різко виступає це лихоліття серед українського населення, де більшість молодого покоління не має виглядів на працю.

3. Маючи на увазі такий стан Загальні Збори:

а) закликають працедавців, щоб вони пішли назустріч вимаганням працівників щодо піднесення платень до рівня відповідаючого теперішнім цінам прохарчування, одягу й мешкання;

б) домагаються:

щоби публичні і громадські чинники мали на увазі при розбудові варстатів праці можливість примістити якнайбільше число осіб,

щоби ті чинники мали на увазі, що збільшення доходу широких верств, а тим самим і закупочної їх сили дасть тверду базу для піднесення продуктивности хліборобства і промислу, а помноження господарських дібр дасть змогу дальшої розбудови народнього господарства;

в) осуджують випадки вскравого поминання приписів про час праці, коли це носить характер постійної практики, хоч би це мало місце під покришкою добровільної надчасової праці.

II. У СПРАВІ ЗБІРНИХ ДОГОВОРІВ:

4. Спираючись на твердому переконанні, що праця є джерелом і мірою всіх цінностей та домагаючись в інтересі працівників забезпечити її виконавців як щодо часу праці, так і щодо мінімум винагороди —

Загальні Збори висловлюють переконання, що це може статися лише шляхом обовязкових збірних договорів, до яких мусілиб приступити працедавці зі службовецькими організаціями.

Тому, використовуючи закон про збірні договори праці, який може допомогти працюючій верстві у її змаганнях за своє право — взиваємо всіх українських працівників якнайскорше скористати з того закону, виборюючи собі під проводом СУПРУГА збірні договори зі своїми працедавцями і поборюючи високу розпряжність між платнею ріжних ступнів.

Заг. Збори осуджують випадки натиску від працедавців в тім дусі, щоб їх персонал не організувався в СУПРУГА.

5. Тому, що договір праці є фундаментом усіх прав працівників, Загальні Збори звертають увагу, що акції за поправою платень не можна признавати першенства перед загальним договором праці; що найвище можна обі ті справи лучити разом.

III. ВІДНОШЕННЯ До ПУБЛИЧНИХ ОРГАНІВ:

6. Загальні Збори протестують проти того, щоб вносити національну політику, зокрема в протиукраїнському дусі, у діяльність тих публичних установ, що мають давати працю безробітним, підтримувати розбудову ремесла, промислу і сільського господарства, що завідують фондами суспільних обезпечень і т. д.

7. Загальні Збори рішуче противляться усяким помислам про заводження правних та фактичних утруднень в доступі нових сил до ріжних звань, як адвокатського, лікарського, учительського, книговодського, промислового та торговельного. Протиставимося тенденціям до поширювання концесійної системи на вільні досі ділянки праці. Протиставимося тоталістичним тенденціям збюрократизувати ціле суспільне життя.

8. Довголітній досвід з комісарською господаркою в установах соціяльних обезпечень довів їх до карикатурних форм, а їх резерви передав державі. Це є наслідком того, що самих обезпеченців позбавлено права завідувати тими установами. Заявляємо, що обезпечені не резиґнують зі своїх прав і домагаються привернути самоуправу в суспільних обезпеченнях. В цій ділянці члени СУПРУГА солідарно підтримують аналогічні домагання усіх умових та фізичних працівників — без ріжниці національности. З цілим натиском жадаємо поправи чинитьб суспільних обезпечень і ЗУСУ, зокрема обнижити границю віку при старечих рентах до 60 літ.

9. Члени СУПРУГА застерігаються проти проектованих бюрократичних Палат Праці загалом, а вже особливо на той випадок, якщоб проектовані Палати Праці мали за собою потягнути нове оподаткування працівників, або мали обмежити їх право мати свої добровільні організації.

IV. ВНУТРІШНІ ОРҐАНІЗАЦІЙНІ СПРАВИ:

10. Загальні Збори стверджують з відрадою, що українське службовництво щораз живіше відчуває моральний обовязок обєднання, розуміючи це обєднання як засіб до здвигнення своєї професійної здатности, та що наслідком того зрозуміння побільшуються ряди Союзу Українських Службовиків СУПРУГА та зростають його фонди.

Загальні Збори взивають всіх членів СУПРУГА поширити в цьому році спеціяльну пропаґандивну акцію за тим, щоби завершити організацію всіх українських працівників у своїй професійній організації.

11. Загальні Збори стверджують, що скількість філій СУПРУГА ще за мала та доручають Головній Раді перевести в цім році організацію Філій по всіх повітових осередках, де для цього є достаточна скількість працівників.

V. НАШ СУСПІЛЬНИЙ ШЛЯХ:

12. Загальні Збори стверджують, що на т. зв. приватних працівниках спочиває тепер весь тягар ведення національно-суспільної праці та прозовжування інтеліґентського стану. Тому акція за [illegible] ним і інтелектуальним скріпленням [illegible] ства має першорядну національно-суспільну [illegible]

13. З огляду на конечність розбудови рідного промислу, як також з огляду на творення нових і вдержання та поширення давніх варстатів праці Загальні Збори закликають усіх Товаришів праці підсилювати новими матеріяльними засобами розвиток українських підприємств, всіми зусиллями помагати при творенні нових галузей промисловости, словом і ділом стояти на сторожі доброго імені українського працівника та поглиблювати в масах вагу і значіння українського промислу загалом та службовицьких промислових і торговельних станиць передовсім.

14. Тому, що розвій української нації у всіх напрямках вимагає багато зусиль, а з другого боку тому, що суспільна праця дає душевне вдоволення працівникові та зєднує прихильність та пошану не тільки йому, але й верстві, до якої він належить, Загальні Збори закликають Товаришів і Товаришок праці, а в першій мірі членів СУПРУГА, не тільки морально, але й матеріяльно якнайінтенсивніше піддержувати всі українські національні установи та брати ще більш діяльну участь у всіх ділянках суспільної праці.

—o—

Картинка наших днів.

У деяких околицях латинські парохи наслідують українських і, хоч давніше цього не було і цього латинський обряд не передбачує, ходять після Йордану по хатах покропити їх та їх мешканців свяченою водою. Не потребуємо додавати, що цей новий звичай, який римо-кат. духовенство старається на наших землях увести, не повстав з релігійних мотивів. Перш усього предметом особливої печаливости латинських духовників стають хати мішаних подруж, далі хати українських бідних або хитких подруж, що легко даються заманювати туди... Ось картинка, списана з одної автентичної події:

Домівка мішаного подружжа. Вона латинка, він гр.-кат., обоє свідомі українці. Цього року перший раз мають гостя, латинського пароха з сусідного села, відомого на цілу околицю шовініста. Ходить з йорданською водою. У хаті завважує членську книжечку Раймолочарні.

Лат. священик до жінки: То ви даєце млеко до рускей млечарні?

Вона: Так.

Священик: Але ви полька?

Вона: Я латинського обряду, але йду за своїм чоловіком.

Священик: А кто доі крови, ви, чи он?

Вона: Я, але я не хочу з чоловіком сваритися.

Священик: Як тжеба, то трудно.

Він (чоловік, який досі прислухувався діяльогові, спокійно): А я собі не бажаю, щоб ви до моєї хати ще раз колинебудь заходили. Розумієте, отче?

Картинка, яка в мініятурі віддає усю складну національно-обрядову проблематику наших днів...

К.

ІДЬ ТІЛЬКИ ПРАВИМ БОКОМ У НАПРЯМКУ РУХУ!

Відозви й комунікати.

Всі інші часописи просимо ласкаво передрукувати.

ДО ПЛАСТУНІВ І ПРИХИЛЬНИКІВ ПЛАСТУ!

За більш як чверть століття свого істнування став Пласт цінністю всього українського народу. Зберегти його памятки, занотувати все, що відноситься до життя і праці в Пласті, є обовязком кожного з нас.

В 1936 р. вийшла на еміграції (видання Т-ва „Український Пласт" у Празі, Чехословаччина) **перша бібліографія українських пластових видань.** Велике зацікавлення, що викликало це видання зокрема в давніх пластових працьовників на Рідній Землі, найкраще свідчить, що така публікація конче потрібна. Завдяки співробітництву пластових сил на еміграції та з краю, бібліографію пощастило доповнити цінними матеріялами так, що ці доповнення збільшать її майже вдвоє. У звязку з цим доповненим виданням, що тепер на черзі, Т-во „Український Пласт" звертається до пластунів — пластових діловодів, провідників і взагалі до прихильників справи з закликом **причинитися до якнайповнішого видання згаданої праці своїми додатками.** Можуть це бути замітки, а також вирізки з часописів, чи спогад про вихід бувших українських пластових видань, і взагалі всякого роду пластові друки й публікації (журнали, книжки, листівки, ноти і т. п.) не лише друковані, а й літографовані та рукописні. Найбільше доповнень потребує відділ: **„Видання пластових куренів".** Найменше відомостей є про видання українських пластунів **у Злучених Державах Америки та Канаді. зовсім нема з Да-**

лекого Сходу, де теж є або були українські пластові відділи.

Т-во „Український Пласт“ просить теж до співпраці і наші часописи і журнали, що мали або мають пластові сторінки (відділи, кутки).

Всі матеріяли треба посилати (краще рекомандовано) на адресу Товариства „Український Пласт“: N. Kozycka, Praha - Vinohrady, Chodska ul. 16, Czechoslowakia.

Ті матеріяли, що їх власник бажав би назад дістати, Т-во „Український Пласт“ зобовязується повернути в повному порядку

——o——

ЧЕРЕД ІТАЛЬО-ЄГИПЕТСЬКИМИ ПЕРЕГОВОРАМИ.

Премієр Єгипту заповів у парляменті безпосередні італійсько-єгипетські переговори у справі Лібії, Судану й Абісинії.

——o——

ГОСТРИЙ ВИСТУП МЕКСИКАНСЬКОГО ПРЕЗИДЕНТА ПРОТИ ГЕН. СЕДІЛЛЯ.

Президент Карденас приїхав до Сан Люї Потозі і видав відозву, в якій закинув ген. Седіллі, що він підготовлює повстання при підмозі закордону та візвав його покинути агітацію і видати зброю та муніцію. До стейту прийдуть поважні війська, щоб утримати лад.

——o——

НОВИНКИ.

— Редакційний телефон. Просимо всіх, що звертаються до Редакції „Діла“ телефоном, дзвонити на ч. 246-46, бо такий є тепер редакційний телефон. Телефон Адміністрації далі той самий: 229-41.

— Не числю за переховання футер у літі, якщо віддаєте їх до перерібки — Карпяк, Зиблікевича 4. 1030 -5

— Заграничні метеорольоги віщують на місяць травень гарну та постійну погоду. Спомин. з недільних прогульок запишете найтривкіше фотографуючи на свіжих матеріялах з фірми Екомп, Львів, Сикстуська 29. 1639

—Нова Головна Адвокатська Рада. Дня 24-го червня зачне урядувати нова Головна Адвокатська Рада. Тоді правдоподібно замкнуть адвокатські листи в Галичині. Чи апліканти матимуть право виступати в Окружних Судах — невідомо.

— Кімнати в оселі журналістів у Камені Довбуша. Т-во Письменників і Журналістів ім. І. Франка винаймає як щороку кімнати у своїй віллі у Камені Довбуша к. Яремча. Просимо зголошуватись до ред. І. Кедрина, „Діло“ (до кінця червня). Члени Т-ва мають першенство і платять половину ціни. Звертаємо увагу, що вілля відремонтована, у дуже доброму стані, прегарно положена, залізн. стація на місці, дешеве утримання.

— Пожежа в Делятині. Нічцю з середи на четвер вибухла в реальности Ізраеля Шіца в Делятині пожежа. Вогонь перекинувся на сусідні будинки і за кілька годин знищив 12 домів. Втрати переходять суму 100.000 зол. Жертв у людях не було. Рятункова акція, в якій взяла участь пожежна сторожа з Надвірної, тривала до ранку. Причини пожежі не устійнили.

— Переміняли православну церкву на костел. В неділю, 15-го ц. м. у Вістичах (15 кільометрів від Берестя) переміняли православну церкву на костел. „Ревіндикація“ не припиняється.

— „Гриць бе ляха“. Краківський „ІКЦ“ (ч. 136) подає за „Кур'єром Польским“ враження з подорожі по галицькому Поділлі відомого польського подорожника і письменника Ф. Оссендовського. Всі, що читали твори того письменника, стверджували в нього „буйну фантазію“. Підтверджує таку думку хочби такий уривок з його „вражінь“ з Поділля. Перед одною церквою в подільському селі п. Оссендовський бачив авантуру. Питається, що це таке. І дістає відповідь: „Гриць бе Петра.“ — „За що бе?“ — „А якже-ж не бити?“ — здивувався один з господарів. — Гриць — вірний українець, то й бе свого брата Петра, бо той каже, що Сулковскі завсіди були й є ляхами. Ну, то Гриць і бе того ляха...“ Можемо уявити собі тепер, як виглядає та „буйна фантазія“ п. Оссендовського в його „вражіннях“ з подорожей до Африці.

— Велика частина Слоніма згоріла. В середу, 18-го ц. м. у Слонімі (новогрудське воєвідство) в домі при вул. Глухій вибухла пожежа. Вихор поширив вогонь на вулиці: Довгу, Глуху, частинно на вул. Жвірка й Вігури, Вязничну І-шу й Вязничну ІІ-гу, і далі на вулицю Пілсудського. У рятунковій акції брали участь пожежні сторожі зі Слоніма, Баранович та дооколичних містечок і сіл. Втрати дуже великі.

— Хто виграв на льотерії. В нинішнім тягненні Держ. Клясової Льотерії впали м. і. такі більші вигри: 75.000 на ч. 33611; 15.000 зол. на ч.: 128514; 10.000 зол. на ч.: 48249 119457 121670; 5.000 зол. на ч.: 36903 50623 58360 76569 77575 86871 129718; 2.000 зол. на ч.: 3462 5697 21897 30764 37895 54145 57521 88945 95205 105038 107829 121069 145411 156964; 1.000 зол. на ч.: 5917 9315 19371 22382 28694 32691 44201 55774 55978 56171 64367 69460 69734 77074 80567 83222 85454 90399 100947 111574 114581 118285 119810 121543 155154 15907 159729.

— Конфіскують православні видання. Від часу, коли православна преса, себто офіційні органи вищих церковно-православних кругів у Варшаві почали протиставитися — врештою в дрічевий і поважний спосіб — все зростаючій акції латинщення православного населення, помітно загострилась у відношенні до них цензура. Найцікавіше, що конфіскаті підпадає не тільки офіціоз православного митрополита „Слово“, але й додаткові релігійно-народні білоруські чи українські видання. У квітні ц. р. конфіскаті підпала м. і. „Дитина“, єдиний український журнальчик для православної дітвори, що тішиться великою популярністю на Волині, а тепер поліція забрала також і травневий наклад „Дитини“, при чому в мотивах подано, що конфіскаті підпадає ціле число за ввесь зміст. Як довідуємося зміст згаданого числа „Дитини“ був виключно релігійно-розривковий.

— Розвязали Білоруський Господарський Бльок у Вильні. Виленський городський староста розвязав Білоруський Господарський Бльок, який істнував кільканацять літ.

— Спека на Виленщині. Від двох днів панує на Виленщині сильна спека. В полудневих годинах температура переходить 30 ступнів. У звязку з тим занотували там вже кілька випадків сонячного удару. Внаслідок посухи трапилися перші пожежі лісів. Між іншим згорів великий простір державного лісу „Лисячі Доли“ в лідському повіті.

— Шлюб князя Радивила. Льондонський цивільний уряд оголосив заповіди князя М. Радивила з англійкою Девсон. Пані Генрієта Стюерт Девсон має 57 літ, а князь Радивил 68. Чи князь Радивил ожениться з новою своєю нареченою так само, як з попередньою, панею Сухестов, ще не можна сказати. Покищо все на добрій дорозі. Пані Девсон — це багата вдова по власнику найкращої ювелірні в Льондоні.

— Румунським ґімназистам заборонили грати в копаного мяча. Румунське міністерство освіти заборонило учням середніх шкіл брати участь у мячевих грах та ходити на мячеві змагання. Міністерство мотивує заборону тим, що учні замість вчитись, увесь час тільки грають у мяч або думають про мяч. Чи ця заборона спонукає учнів більше вчитись — можна сумніватись.

— Вмер двійняк б. кайзера Вільгельма II У Сан Франціско вмер в 73-ому році життя Гайнріх Ексль, що був двійняком б. німецького цісаря Вільгельма II. В часі війни кружляла чутка, що Ексль заступав цісаря всюди, де цісар не мусів промовляти, але мав тільки прилюдно показатися. Ексль походив з Тиролю.

— Лік на грипу. З Москви надійшла вістка, що проф. Барікін, управитель Епідемольогічного інституту в Москві, по довголітніх дослідах, винайшов лік на грипу, який лікує цю недугу за 24 години.

— Катастрофи. Закуплений у Німеччині для Швеції бомбовий літак впав до моря; 3 особи залоги, між ними 2-ох шведських старшин, утонули. — На Ледовому Океані затонув чілійський пароплав „Фока“; 17 осіб згинуло, решту врятовано. — Підчас посвячення нового летунського майдану під Гельзінками розбився литовський літак; згинув пільот і обсерватор.

— Леґітимації для прошаків ввела управа португальського міста Констансія; будуть їх діставати прошаки, що мешкають у місті. Іншим прошакам не вільно займатися прошацтвом на території громади.

— Земним ґазом порушують самоходи в Італії; тепер уже коло 500 самоходів послуговується тим паливом. Тим способом Італія хоче унезалежнитися від постачання бензини зі закордону. Річно може Італія добути 50 мільйонів кубіків земного ґазу та двічі стільки світильного ґазу з коксу.

— 31 небіжчиків під згарищами готелю. В американському місті Атлянта згорів великий готель; під згарищами найдено дотепер 31 небіжчиків, та це мабуть ще не всі жертви. Хоча слідство ще не покінчене, переважає погляд, що пожежу спричинила коротка хвиля.

— Революція... в університеті у [illegible]ку. Нічю студенти лівого напрямку, що [illegible] відноситься до ректора, опанували несподівано головний дім університету і льокалі виділів права, лікарського, економії, торговлі та підготовчу школу. Рано студенти, прихильні ректорові, при допомозі поліції вигнали окупантів з усіх домів з винятком дому виділу економії, дійшло до справжнього бою. Впали стріли і кілька осіб було ранених. На прохання ректора поліція має поводитись дуже обережно, щоб не спричинювати нових жертв.

— Англія замовляє в Канаді воєнні літаки. До Оттави приїхала британська місія, що має завдання працювати разом із представниками найважніших канадійських підприємств програму організації канадійського промислу. Ця організація буде необхідна в першу чергу з уваги на те, що треба швидко випродукувати на рахунок Великої Британії велику кількість воєнних літаків. Уже в найближчих днях мають заключити в цій справі порозуміння.

— Подешевіло австрійське залізо. Ціну австрійського заліза, що досі була куди вища від ціни заліза в Німеччині, знизили спеціяльним декретом до рівня німецьких цін. Від цього часу основна ціна сирого заліза в Австрії буде [illegible] марок за тону.

— Горе нежонатим! В італійському дневнику законів появився декрет, на підставі якого до двох місяців усунуть з посад усіх нежонатих бурмістрів, заступників бурмістрів, коунальних радників, гімназійних директорів і ректорів навіть у тому випадку, як вони бездітні вдівці.

— Населення Риму дійшло минулого місяця до 1,260.000. У перших чотирьох місяцях ц. р. прийшло у Римі на світ 10.129 дітей, в тому самому часі минулого року — 8.978.

— Понад 100 осіб згинуло в залізничій катастрофі на китайській лінії Кантон-Ганкав; стільки само ранених. Особовий поїзд, що їхав з Кантону наїхав на товаровий поїзд, що йшов у противному напрямі. Причина катастрофи невідома; кількох залізничників арештовано.

— Жозефіну Бейкер обікрали. Жозефіні Бейкер, що виступає тепер у Львові, пропала перед виставою валіза з театральною гардеробою вартости 25.000 фр. франків.

— Недуги кишок. Лікарські повати стверджують, що природна гірка вода „Францішка Йосифа“ [illegible] подразнені кишок ділає спритно і безболісно.

——o——

З концертової салі.

Концерт „Бандуриста“. — Концерт Шевченка уладжений самоосвітнім гуртком В. Музичного Інституту ім. Лисенка. — IX. симфонія Бетховена

Самостійний концерт академічного хору „Бандурист“, уладжений 9. ц. м. в салі Народного Дому, був присвячений у цілости обробіткам українських народніх пісень, між ними велике число, може й більшу частину, займали новини з цієї ділянки ріжних авторів, як Ф. Колесси, Б. Кудрика, Гнатишина й ін. Слід признати, що хор „Бандуриста“ голосово справився дуже добре, хористи із диригентом на чолі виявили чимало запалу й інтенсивно засвоїли богату програму під оглядом [illegible] вим якнайкраще і під оглядом виконання майже всюди на висоті завдання. Із дефектів дотягнень можнаб вказати на надто часті, за довгі віддихи та деяке переборщення у динамічних контрастах гримучого форте й ледве чутного пяно — замість розвинення широкої динамічної лінії. Можнаб мати деякі застереження проти вибору кількох пісенних новин, між ними було трохи за мало стилево виробленних цікавих обробіток, а переважали річі [illegible] разові І. Г.

*

Самоосвітній гурток елевів В. Музичного Інституту ім. Лисенка у Львові відбув у неділю 15. ц. м. вечір у память Шевченка — [illegible] ний, бо мусів бути переложений з незалежних від аранжерів причин. Полишаючи на боці [illegible] волі оригінальне (хоч і виразно заражене [illegible] „[illegible]нистівською“ ідеольогією Донцова) [illegible] слово та дві добрі декламації учениць [illegible] тичної школи (Пеленська і Гребенюк), [illegible] них точок на особливішу увагу заслугує фортепіянове сольо п. І. Николишин, що [illegible] нала з пієтизмом низку творів Лисенка [illegible] ка й Ревуцького, та Варіяції на [illegible] фортепіяном Барвінського, інтелігентно [illegible] ні чоловіком п. О. Березовським і [illegible] кою. Також сольоспіви Лисенка до [illegible] у виконанні відомої меццосопраністки С. [illegible] щук зробили гарне враження. На [illegible] також дві хорові продукції, але [illegible] лессою (тількиж перша з них — „[illegible] тю Христовому“ Лисенка — змістом [illegible] бігала від Шевченкового стилю.

*

Симфонічний концерт Польського [illegible] го Товариства при участи [illegible]

Фільгармонії і співочого товариства „Ехо Мазерк" під дирекцією А. Солтиса, що відбувся вчора у салі П. М. Т., був програмою трохи перевантажений, бо подавав крім двох доволі довгих (і мало цікавих) творів „старо"-польських композиторів (увертура Монюшка „Байка" і Баляда Г. Ярецького „Гуго", ч. І. „Утеча") ще й велитенських розмірів IX. симфонію Бетовена з хором, яку звичайно виконують одну на окремім концерті і яку на львівському ґрунті так виконували на концертах П. М. Т-ва у Львові від давніх часів під орудою самих-же директорів Польського Т-ва Музичного М. і А. Солтисів (батька й сина). Останнє виконання не відбігало від традиції і держалося на добрім рівні — за винятком солістів, які цим разом були слабші, ніж давніше.

С. Л.

З театру.

ВЕЛИКИЙ ТЕАТР: „ВИСТУП АНСАМБЛЮ ДЖОЗЕФІНИ БЕЙКЕР".

Уже кілька років тому мала відвідати Львів чорномаза королева знад Сени Джозефіна Бейкер, дитина якоїсь американської Міссурі. Від того часу її слава сильно пригасла, як пригасає краса і темперамент муринок. Бейкер не напрувалася перед львівською публикою. Вона привезла із собою чотирьох танцюристів, що належать до найближчого її почоту, 12-особовий джез-бенд і кілька осіб для окремих танців. У першій частині, де виступали три молоді жінки та одна пара, поруч пересічно вдатних продукцій наскрізь оригінальна була ґротеска американської пари, що перемішала незвичайно майстерно ніжність із брутальністю.

Джезбенд знаємо з кінових вистав; він не був не гірший, але і не кращий. Джозефіна Бейкер розчарувала всіх, що сподівалися побачити її в незвичайних танках. Вона танцює справді граціозно, природно, стихійно; її тіло робить враження екзотичної газелі. Її партнери-мистці, що намагають забагато акробатикою. А Бейкер замісць танцювати за часто співає: вона має приємний, ясний голос тільки у високих тонах, що майже пищить як дикий птах. Її французщина та англійщина має надих досить чужинецької вимови так, що поента пісеньок пропадає для слухачів.

м. р.

† Посмертні згадки.

ГРИГОРІЙ БУЦ

28. квітня ц. р. в Рівному після довшої хороби упокоївся в Бозі бл. п. Григорій Кирилович Буц. Уродився він 30. XI. 1876. р. у Вікентівці васильківського повіту на Київщині. У тих сторонах і розпочав він свою кооперативну діяльність, особливо розвинувши її за часів державної самостійности України. Абсолютна чесність, рідка щиросердечна доброта, невтомна праця і повна відданість улюбленій кооперативній роботі до глибини душі переповняли бл. п. Григорія Кириловича. „Союз-Банк" (ним створений), „Дніпросоюз" та інші українські кооперативні централі доручали йому дуже важні і відповідальні справи. У звязку з тими справами Буца нераз делеґували централі до Берліна, Льондону, Відня, Москви, Петербурга та інших столиць і всі доручення полагоджував він якнайкраще.

В останніх часах був Григорій Буц 9 років, аж до самої своєї тяжкої хороби, головою Надзірної Ради Волинського Селянського Кооперативного Банку — „Украінбанку" в Рівному.

Від 1921. р. мав Буц дуже добре ведену власну українську „Центральну Книгарню" в Рівному. Та сама абсолютна чесність, невтомна працьовитість і рідка доброта Григорія Буца були знані всім і в Рівному: українці, поляки, росіяни, жиди, чехи — всі знали доброго власника „Центральної Книгарні", що найкраще обслужить, порадить, позичить.

Найкращим виявом пошани до Покійника було те, що про його смерть і похорон появилися клепсидри й вінки друзів, знайомих, сусідів, станових і національних організацій у ріжних мовах. В останню дорогу на дубенські могилки проводжали Покійника й довго стояли в церкві, біля неї та над могилою маси людей, що глибоко відчули втрату рідкої душі.

Нехай Волинська Земля буде легка незабутньому Григорієві Буцові!

ШАНУЙ ДОРОЖНІ ЗНАКИ ТА СЛУХАЙ ІХ ВКАЗІВОК!

ВІДГУКИ ДНЯ.

В СПЕКУ.

Не було весни, не було, а як прийшла, то всі аж кленуть. Сонце розсілося на небі і сипле приском на землю, розгріває тротуари, з бюрових кімнат робить суху лазню, а з людей попсовані манекіни. Хто має нові черевики — того парить підошва, хто має старі — того пече каміння, а кожний снується як тінь, шукаючи якоїсь тіни. Люди, що залюбки стоять цілий рік у тіни якогось достойника, не мають у спеку ніякої потіхи з цього, так само як і достойники, за якими хтось ходить як тінь. Щораз частіше можна стрінути громадян з присмаженими ногами, без огляду на те, чи власники дерли їх угору, чи спускали вдолину.

Перекупки на львівськім ринку опалились уже на бронз і їх лиця виглядають як мідяні казани. Під впливом горячі помітно впали термометри взаємної нетерпимости і на ринку не чути ніяких словесних баталій. Коли йти мимо страґанів, то ледви що третя відчинить губу:

— Пане радцо! Смачне яблушка, свежа жедкефка...

Содова вода відходить як серед найгорячішого липня, а фабрика „Здоровля" певно працює з закасаними руками. Кажуть, що вона одна поглядає зі страхом на небо, чи не хмариться і на термометер, чи ртуть не падає...

Здавалось би, що в такий спекотний час життя пульсує тільки так як мусить, що люди не рушать пальцем більше від того, до чого контрактами зобовязані.

Здавалось би...

А тимчасом на столиках людей щодня два-три запрошення, чи повідомлення. Запрошення на наради, конференції і гутірки, повідомлення про сходини, збори і засідання. Передовсім і головно про засідання.

Кого не спитати:

— Що з вами? Виглядаете дуже змучені!

То він тільки рукою махне:

— Я щойно з засідання. Від пятої години до десятої — можна сказитися.

Вірю. Не тільки в таку жару як тепер, але навіть підчас найлютіших морозів. Від пятої до десятої, це так би сказати, ще дуже ощадне засідання. А то буває і від пятої до дванацятої.

Любимо засідати, може навіть не так засідати як робити засідання. Ніхто не заперечить, що є в нас багато до зроблення, багато до направи і багато до вдержання. Але чи справді часті засідання поправляють, направляють і вдержують?! Я в цій справі не мав виробленого осуду, зате мав його пок. М. Василько:

— Wenn etwas zu machen ist, da machen die Ukrainer eine „засідання".

Коли це вже наша національна риса — нехай буде, але в такі спеки як ось тепер повинні бути засідання дозволені тільки на підставі рішення громадянського трибуналу.

Він зробив би в цій справі засідання...

Галактіон Чіпка.

Зі судової салі.

ЗА ПРИНАЛЕЖНІСТЬ ДО ОУН.

Перед судом у Львові станув Кирило Кравець під замітом приналежности до ОУН; суд його увільнив.

Боронив проф. д-р В. Старосольський.

—o—

Спорт.

ДОЛЯ И НЕДОЛЯ ЧЕРНОВЕЦЬКОГО ДОВБУША.

ОСТАННІЙ ДИВІЗІЯНИЙ МЕТЧ.

Минулу неділю переживали Чернівці під враженням гарної перемоги української дружини Довбуша в останніх мистецьких змаганнях за мистецтво дивізії Ц. На тому метчу всі, не лиш українці, але й чужинці, признавали, що Довбуш грає чи не найкраще в окрузі та одночасно симпатики черновецької української дружини жалують чому поправа прийшла так пізно. Якби Довбуш не злегковажив був деяких метчів, навіть із найслабшими дружинами, в осінньому сезоні, то сьогодні Довбуш був би певним мистцем окружної дивізії (Ліґи) Буковини, Бесарабії та північної Молдавії. Осінні промахи відбилися і Довбуш мусить вдоволитися другим місцем. Все таки Довбушеві усміхається надія, як віцемистцеві, увійти до вищої класи.

Минулої неділі відбувся метч зі сильною та грізною дружиною Залізничників (Ц. Ф. Р.). По гарній і веденій у гострому темпі грі виграв Довбуш 5:3 (2:1). Ворота стріляли: Бернадинюк 3, Возняк і Балковський. Довбуш грав цей метч у такому складі: Суховерський II, Кульчицький, Якубович; Балковський, Якубович II, Журківський; Суховерський I, Янковий, Бернадинюк, Сташко, Возняк. Суддював енерґійно п. Ерліх. Публики к. 1500, у 80 відсотках української.

ЮНІОРИ ДОВБУША ІДУТЬ ДО БУКАРЕШТУ.

Доріст Довбуша грав останній мистецький метч весняної рунди зі Залізничниками минулої неділі і виграв 4:2 й таким чином здобув мистецтво юніорів Буковинсько-Молдавської Округи. Всі грачі юніори добрі спортовці і свідомі українці. 8. червня жде їх найважніше завдання: вони ідуть до Букарешту, де будуть змагатися за мистецтво Румунії. Склад дружини юніорів Довбуша такий: Сорочинський, Королюк, Горн; Форміґети, Сенив, Вебер; Держач, Антонюк, Яостик, Циганюк, Стрільбицький.

НЕДОЛІ ДОВБУША.

Здавалосяб, що при таких успіхах на зеленій мураві, якнайкраще повинні теж укладатися й організаційні та внутрішньо клюбові справи. А тимчасом на порядку нарад Загальних Зборів Довбуша, що небавом мають відбутися, поставлена точка „розвязання товариства" з причини матеріяльних недостач.

Просто не хочеться вірити, щоб із таких маловажних причин можна було відважитися на ліквідацію товариства. Товариство, яке виховало багато української молоді, яке єдине досі плекало український спорт у Румунії та гідно репрезентувало його перед чужими, мало би щезнути з життя тільки тому, що не було людей охочих, що підтрималиб його діяльність своїми датками. Просто неймовірне! Віримо, так як і велика частина буковинського українського громадянства, що до такого нерозважного, просто злочинного кроку не прийде. Віримо, що знайдеться таке число свідомих громадян, що спроможе одиноке, репрезентаційне українське спортове товариство на Буковині.

МИСТЕЦЬКІ ТАБЕЛІ.

Табеля дивізії виглядає ось так: 1) Робітники (жидівський провід, українські змагуни); **2) Довбуш;** 3) Маккабі; 4) Залізничники; 5) Сучавський Замок (Сучава); 6) Венус (Ботошани); 7) Ян (Радівці).

Б-КЛЯСА.

1) Людовий; 2) Лючафарул; 3) **Мазепа;** 4) Авентул; **5) Ґонта.**

Дм. Н-як.

УКРАЇНА ОРҐАНІЗУЄ ЖІНОЧУ СЕКЦІЮ.

В понеділок 23. ц. м. відбудуться в домівці СТ. Україна при вул. Сапіги 49 перші сходини **жіночої секції** — легкоатлетичної та спортових гор. Сходини почнуться в год. 6.30 вечором. Всі ті, що хотять стати членами секції, зможуть відразу вписатися в члени Товариства.

ПРОГУЛЬКА НАКОЛЕСНИКІВ.

В неділю 22. ц. м. відбудеться спільна прогулька наколесників України й Зорі до Янова. Збірка в год. 8. рано біля домівки СТ. Україна при вул. Сапіги 49.

ЗОРЯ — П. К. С.

Змагання за мистецтво Ц-класи відбудуться в неділю 22. ц. м. на грищі Цитаделі. Початок змагання в год. 5-ій попол.

Противником Зорі буде цим разом одна з найсильніших Ц-клясових дружин Поліц. Клюб Спортовий. Сподіємося, що українська дружина переможе і цього противника і цим дасть доказ, що місце в Б-клясі належиться їй цілком слушно.

СТЕП — ЛУГ.

Змагання двох українських дружин за мистецтво Ц-класи відбудуться в неділю 22. ц. м. на грищі 40 п. п. на Клепарові. Початок змагань в год. 5-ій попол.

В рямках спільної імпрези відбудуться в год. 3-ій попол. змагання за мист. Б-класи дружини **Ґрафіка — Ґоль.**

БОКС.

ШІКАҐО. **Америка — Европа 10:6.** Міжнародні боксерські змагання між репрезентацією Европи й Америки закінчилися перемогою американців у відношенні 10 : 6, на американський рахунок 5 : 2. Польський змагун Кольчинський знокаутував свого противника вже в першій рунді.

—o—

Нові книжки й журнали.

POLITYKA GOSPODARCZA III. RZESZY. Część I. Leopold Caro: **PRZEWROT GOSPODARCZY W III. RZESZY.** Antoni Żabko Potopowicz: **ROLNICTWO W III RZESZY.** Nakładem Polskiego Tow. Ekonomicznego we Lwowie. Lwów, 1938. 8-ка, стор. 152.

При зміні адреси просимо подавати й стару адресу.

Адміністрація

Театри.

Великий Театр:

Пятниця 20. 5. год. 8. „Літо в Ноган“.
Субота 21. 5. год. 8. веч. „При меті“.

Театр Ріжнородностей:

Пятниця 20. 5. вистави нема.
Субота 21. 5. год. 8. веч. „Трагічні вредні“, вес. вечір.

Український театр дир. Йосифа Стадника (сеніора).

МОСТИ ВЕЛИКІ:
20. 5. Сузанна.

ЖОВКВА:
21. 5. Подвійна бухгальтерія.
22. 5. Сине квітка.
23. 5. Казка старого млина.
24. 5. Чорноморці.
Потім іде театр до Камінки і Радехова.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

БУЧАЧ:
20. 5. Невольник.

ПІДГАЙЦІ:
21. 5. Орленя.
22. 5. Невольник.
23. 5. Орфей у пеклі.
24. 5. Лісова пісня.
25. 5. Процес Мері Деген.
Театр через міста Бережани, Рогатин і Галич прямує в горн.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

МЕЛЬНИЦЯ:
20. 5. Маруся Богуславка.
21. 5. Гетьман Полуботок.
22. 5. Мазепа.

БОРЩІВ:
23. 5. Гетьман Полуботок.

Концерт кобзарів-бандуристів під артистичним проводом Волод. Шуля:

22. 5. Немирів.
29. 5. Яворів.
2. 6. Городок.
Турне під адм. Стефана Орача.

КІНА.

АПОЛЬО: „За заслоною“.
АТЛЯНТИК: „Жовтий пірат“.
БАЛТИК: „Роз-Марі“.
ВАНДА: „Наступ на світанку“, „Чар молодости“.
ГРАЖИНА: „Неоправдана година“.
ЕВРОПА: „Верес“ на осн. Родзевича.
КАСІНО: „Восьма жінка Синьобородого“.
КОПЕРНИК: „Інститутка“ (Д. Дарбін).
МАРУСЕНЬКА: „Сміх крізь сльози“.
МЕТРО: „Сісі“, „Поворот Франкенштайна“.
МІРАЖ: „Її найбільша помилка“.
МУЗА: „Її перший баль“.
ПАЛЯС: „Музика для тебе“.
ПАКС: „Царський курієр“.
РАЙ: „Дівча з темпераментом“ з Анною Ондра.
РІЯЛЬТО: „Королівський вязень“.
РОКСІ: „Демон вогню“.
СВІТ: „Шаржа легкої бригади“, „Смерть чигає в джунглі“.
СТИЛЕВЕ: „Капітан Моленар“ і ревія.
ТОН: „Поразка Білого Кобри“.
УТІХА: „Мароко“ та ревія.
ХИМЕРА: „Подвійне весілля“.

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(пл. Марійська 5).
„Ліхтенштайн“.

ФОТОПЛЯСТІКОН „Світовид“ (Пасаж Гавсмана ч. 7):
„Венеція, Верона, Капрі“.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Пятниця, 20. травня 1938.

6.15—8.00 Раннішня авд., 11.00 Для новобранців, 11.15 Для шкіл: „Сини землі“ 11.40 Музика з плит і спів, 12.03 Полудн. авд., 12.45 Сусп. гутірка, 13.50 Забуті марші у вик. дутої орх., 14.55 Біржа, 15.00 „Гуморески“ Ляма, Музика з пл., 15.20 Біжучі вістки з міста та провінції, 15.30 Госп. вістки, 15.45 Сільська господиня, 16.00 Гутірка з хорими, 16.15 Тоаст із Пантофельках, легка муз. авд. Лісчинського і Ю. Тепі, хор, форт., кларнет, гітара, 16.50, 19.50 Актуальна гутірка, 17.00 Конгрес горожанської праці жінок, 17.15 Вокальна музика, сопр., альт, форт., 17.50 Огляд видань, 18.00, 18.50 Спорт, 18.00 Турист. інформатор, 18.15 Фр. муз. з пл., 18.30, 18.55 Програма на завтра, 18.55 Про львівську говірку, 19.00 Комедія Ол. Фредра, 20.00 Симф. концерт; у перерві коло год. 21.00 Веч. денник, 22.00 Танц. музика, 22.50 Ост. вістки, 23.00 „Господарка Польщі“ гутірка в англ. мові, 23.100—23.35 Танц. музика з пл.

Субота, 21. травня 1938.

6.15—8.00 Раннішня авд., 11.00 Для новобранців, 11.15 Для шкіл: Співаймо пісеньки, 11.40 Шуберт: фрагм. з Тріо б-дур оп. 99., пл., 12.03 Полудн. авд., 13.45 Концерт бажань, 15.20 Техн. скринька, 15.30 Госп. вістки, 15.45 Театр Уяви для дітей: „Чародійний камінь“ 16.15 Від Атен до Байройту: Моцарт син неба та землі, 16.50, 18.35, 19.50, 20.55 Актуальна гутірка, 17.50 Наша програма, 18.0, 18.50 Спорт, 18.10 Із весняних днів — словно-муз. авд., хор, рецитації, 18.30, 18.55 Програма на завтра, 19.00 „Горами й лісами“ для дітей, У познанській катедрі, 20.00 Коли зазвенять при пісенці мандоліни: сопран, муж. вок. квартет, мандолін. орх., 20.45 Веч. денник, 21.00 Танц. музика з пл., 21.30 На селянськім весіллі, муз. фантазія, орх., хор, 22.00 „Популярність“ вес. скеч на осн. Чехова, 22.50 Ост. вістки, 23.00—23.30 Танки та пісеньки з плит.

Неділя, 22. травня 1938

8.05 Ран. денник, 8.15 Для села: Хл. газетка, Музика з пл., Що чувати серед хліборобів, 8.30 Економічні округи у Сх. Галичині, 8.40 Вагнер: „Марш“ із пл., 8.50 Як одержати здорові картопляні бульви, 10.30 Фр. музика, 11.00 Сельськ. музика, 11.30 У педаг. ліцею в Лешні, 12.03 Симф. поранок, 13.00 Актори при варстаті праці, 13.10 „Багатство“ фрагм. із пов. В. Мілашевської, 13.30 Музика сал. орх., спів, 14.45 Для села: Огляд ринків рільних продуктів, Сільські осередки здоровля, 15.45 Для дітей: „Михасько“ опов. Б. Пруса; Грає 11-літня піяністка Авр. Шварц, 16.05 Концерт солістів: форт., віол., 16.45 Охорона нар. будівництва, 17.00 Орх. солісти, хор, 18.54 Театр Уяви: „Поворот Одисея“ на осн. Гомера, 19.35 Славні віртуози, з пл. (надає Варшава І. Рашин), 20.00 Вона й він у пісеньці, 20.15 Метч Польща-Ірляндія, 20.35 Спорт, 20.55 Політ. огляд, 21.05 Веч. денник, 21.15 „Образобурителі“ Виленська Зазуля, з музикою, 22.00 Оповідання про Вагнера, 22.50 Ост. вістки, 23.00 Танц. музика з пл.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Пятниця, 20. травня 1938.

БЕРЛІН 17.00 Симфонія ес-дур Моцарта, 19.10 Розр. музика, 20.30, 21.00 Симф. концерт для молоді, БУДАПЕШТ 17.30 Форт., 18.10 Циг. музика, 19.30, 20.00, 21.00, 22.00 Опера, ВІДЕНЬ 12.00 Концерт симф. орх., 19.25, 20.00 „Джанні Скікі“ оп. Пуччінія, 20.40, 21.00 Розр. музика, КОШИЦІ 14.05, 18.45 Вістки, 18.00 „Біжин луг“ драма Тургенєва, відігр. учениці, МІЛЯНО 17.15 Вок. концерт, 21.00, 22.00 Авіяція, 23.15 Танц. музика, МОРАВ. ОСТРАВА 21.30 Нар. пісні, ПРАГА 16.30 Секстет Брамса, 19.25 Орх. концерт, 21.30 Сюїта Д'Інди „В давнім стилі“, 22.30 Румунські пісні, 20.30, 21.00, 22.00 Театр Уяви: „Срібне весілля“ драма П. Жеральдія, РИМ 17.15 Скрипка, форт., 19.30 Розр. музика, 22.15 Пісеньки, СОФІЯ 20.45 Скрипка, СОТЕНС 20.20 „Ноктурни“ Шопена, 20.30, 21.15, 22.00 „Вільний стрілець“ оп. Вебера, ШТРАСБУРГ 20.30, 21.00, 22.00 „Тінь“ оп. Фльотова.

Субота, 21. травня 1938.

БЕРЛІН 18.00 Розр. музика, 20.00, 21.00 Вес. вечір, 22.30 Легка танц. муз., БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні, 21.00 Славянська оп. музика, БУДАПЕШТ 12.05 Солісти, 17.30 Орх., 18.30, 19.00 Твори Яноша Бігарія, циг. орх., форт., 20.00, 21.00 Орх., спів, ВІДЕНЬ 12.00 Розр. концерт, 15.30, 20.00, 21.00 Весела авд., 19.10 Вок. авд., ДРОЙТВІЧ 21.35, 22.00 Концерт орх., Пікавер тенор, КОШИЦІ 14.05, 18.55 Вістки, 18.00 Гутірка з прасв. інсп. Драгулою й учасниками пед. курсу в Мукачеві, Концерт хору (нар. пісні), 21.05 Трансм. з Мукачева: Частина фестивалю дитячих хорів із 4-ох шк. округ, МІЛЯНО 19.30 Розр. музика, 21.00, 22.00 Вагнерівський концерт, ПРАГА 16.05 Розр. музика, 18.20 Орх., 20.55, 21.00 Концерт, РАДІО ПАРІ 20.15 Пісні, 20.30, 21.00 Театр Уяви, 22.05 Симф. музика, РИМ 17.15 Скрипка, Сопран, 21.00, 22.00, 23.00 Вечір опер СОФІЯ 18.45 Популярна музика, 19.30 Скрипка, 20.00 Форт.

Неділя, 22. травня 1938.

БЕРЛІН 19.25 Улюблені мельодії, 20.45 21.00 „Соловейко птах“ ком. опера Довіна, БІЛГОРОД 20.00 21.00 Нар. вечір, БУДАПЕШТ 18.30 19.00 Циг. музика, 22.40 Концерт, ВІДЕНЬ 13.00 Популярна музика, 15.20 См. квартет ес-дур Регера, 20.00 Вагнерівський концерт, КОШИЦІ 18.00 С. Попович: „Хитрий Іван“ ком. відіграють члени „Народнього Театру“ в Ужгороді, Концерт хору, Вояни, ЛИПСЬКІ 17.30 18.00 19.00 20.00 21.00 22.00 „Нірнберські співці“ оп. Вагнера, МІНХЕН 19.05 20.00 21.00 „Голяндець-скиталець“ оп. Вагнера, МІЛЯНО 17.00 Розр. концерт, 21.00 „Травневе шаління“ муз. комедія Морбелія, ПРАГА 17.50 18.00 21.30 Легка музика, 19.20 Марші, РИМ 20.30 Розр. музика, 21.00 Симф. концерт, 22.00 Комедія Трістана Бернара, СОФІЯ 20.00 Спів, ШТУТГАРТ 19.20 20.00 21.00 22.00 23.00 „Валькірія“ оп. Вагнера.

Радіокутик.

АМЕРИКАНСЬКА ЖІНКА - КОНСУЛЬ ПЕРЕД МІКРОФОНОМ.

П. Фільд, перша американська жінка, яку вислано за кордон від 1925 до 1929 р. до Амстердаму на становище віцеконсуля Сполучених Держав Америки, виголосила недавно перед мікрофоном першу з циклю гутірку про діяльність американського Державного Департаменту за границею. П. Фільд говорила про працю американських консулів та дипльоматів у місцевостях віддалених від цивілізації та про приготування, яке необхідне для такої праці.

РАДІЮ В ОБОРОНІ НЕВИННО ОСКАРЖЕНОГО.

У звязку зі судовою справою вбивства у Франції в липні м. р., радіо в непрактикований ще досі спосіб прийшло з поміччю обвинуваченому, який сам не вмів доказати свою невинність. Двох французьких денникарів радіової преси, поїхало до тої місцевости, де доконали вбивства та перевели розмови з особами, які могли вияснити справу. Зізнання тих осіб, які виразно свідчили в користь обвинуваченого, утривалили вони на кружках, а потім надали їх через мікрофон. Суд звільнив обвинуваченого від закиду вбивства.

НАУКА НОВОГО ПИСЬМА ПРИ ПОМОЧІ МІКРОФОНУ.

На запрошення радіорозсильні Радіо Люксембург, винахідник Р. Дуваль дав свою згоду перевести перед мікрофоном цієї великої радіостації повного курсу „графонії“. Пізнання методи Дуваля позволить кожному писати зі швидкістю мови. Цей новий спосіб писання не вимагає ані довшого приготування, ані умового зусилля. Нема також жадних стенографічних знаків. У 6 дуже цікавих 15-хвилинних задишях п. Дуваль хоче охопити цілість курсу, який вже почався. Не хто інший як саме п. Дуваль відкрив нову методу писання для сліпих системою Брайля. Завдяки цій методі сліпі можуть писати скоріше як зрячі. Новий винахід викликує велике зацікавлення, бо колиб виявилося, що він дійсно придатний, мав би велике значіння в щоденному житті, яке тепер полягає передовсім на темпі.

БІРЖА.

Львів 19 травня 1938

Гроші.

Купно-продажа: Бельги бельг. 89·77, 89·30. Доляри американські 5·29·50, 5·27·00 Доляри канад. 5·26·50—5·24·00 Фльорени гол. 294·39—292·85. Франки фр. 14·93—14·63, Франки швайцарські 121·65—120·85 Фунти англ. 26·45—26·33, Гульдени данц. 100·25—99·75, Корони ч. 12·00—10·00 Кор. дан. 118·20—117·35 Кор. норв. 133·3—132·05. Корони шв. 136·54—135·55. Ліри. італ. 22·30—21·60, Марки фінлян. 11·70, —11·25, Марки нім. 99·00 — 93·00, Ісль Авів 26·20—25·95, Марки нім. срібні 112·00 — 106·00

Акції.

Банк Польський 116·25 Цукор. 35·00, Вугоаь 28·00, 28·00, Ліпкоп 7·00. Можеїв 14·00, Островець 56·00, Стараховичі 38·50, 37·00, Габербуш 49·50.

Папери

4 і пів проц. внутр. 65·00, 65·25, 3 ін. 1 ем. 82·25 серія 93·50 3 поз. інв. 2 ем. 82·75 серія 97·50 5 конверс. 70·25 прем. дол. 41·75 4 консол. 68·50
Тенденція вдержана.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“

Львів, 19. травня 1938
1 кг. масла десер. бальок без оп. 2·65 зол.
1 кг. масла бочков. вкл. з опак. 2·70 зол.
молоко 16—17 сот.
(яйця копа) 3·40—3·50 зол.
Тенденція на масло знижкова на молоко та яйця вдержана

Подяка.

Прибита тяжким горем по смерти бл. п. мого мужа, ГРИГОРІЯ КИРИЛОВИЧА БУЦА, що наступила 28. 4. 1938 р., складаю найсердечнішу подяку всім Друзям і Знайомим, що несли мені в сумних днях розраду, потіху і поміч, а також Всечесному Духовенству, Організаторам та Диригентові і Хорові шкільної дружини Рівенської Української Гімназії за звеличання своєю участю дуже урочистого похорону, і всім Громадянам, що так численно проводжали Покійного на місце вічного спочинку.

Єфросинія Буцова.

Рівне, 5. 5. 1938.

ПІДПРИЄМСТВА

ВИРОБНИЧЕ підприємство у Львові на продаж. Зголошення „10.000“ до Агенції 1108 14

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

ПРОВІДНИЦЬ ДИТЯЧИХ САДКІВ потребує Дрогобиччина. Зголошуватися негайно письменно або устно в канцелярії Пов. С. Кр. Рідної Школи у Дрогобичі. **Рада.** 1111 14

ПОТРІБНА інтелігентна дівчина-людина до товариства старшої особи. Зголошення зі світлиною до редакції „Діла“ під „Лекторка“. 1106 14

КУПНО - ПРОДАЖ

РОВЕРИ, мотороровери, мотоциклі гуртово поручає Ігнаци Роман, Ска з обм. зал. Львів, Легіонів 27. Цінники на бажання даром. 15/33 16-ч

ПОВЕРХОВА, нова, вільні літа, солідна будова, гарне положення, готівка 12.000, банк 17.000. „Трансакція“ (Ігнат) Длугоша 1. 10736 9-1

ПОВЕРХОВА нова комфортова без податку, 14 вільних літ, при трамваю, недалеко середмістя, готівкою 30.000, банк 6.000. Трансакція (Ігнат), Длугоша 1. 1073 9-1

ЛІКАРІ! Лікарське уряджения за 6 ... ція „Хірургія“, Львів, Ягайлонська ... 1066 6-1

РІЖНІ

СЕКРЕТ доброї направи годинника — це додаток оригінальних частин годинника. Вежі оригінальні частини ... тільки мистець годинникарства **Гутман, Сикстуська чотирнацять.** 1105 1-2

ОГОЛОШЕННЯ.

ХТО?!

хоче купити найліпші косметичні і гігієнічні артикули по найдешевших цінах купує тільки у найсолідній

ПЕРФУМЕРІЇ
С. ФЕДЕРА
Львів СИКСТУСЬКА 7
Філія КОПЕРНИКА 19
Філія ГАЛИЦЬКА 18.

Кожний покупець, що покличеться на оце оголошення „Діла“ дістане ДУРНО гарний дарунок.

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „ДІЛО“

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО“.

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . зол. 0,35
1 мм. одношпальтовий в тексті і новинках . зол. 0.60
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці . зол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні і приват. кореспонденція по зол. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п. . . . . . зол. 0.10
шукаючі праці . . . . зол. 0.05
слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . . зол. [illegible]
Остання сторінка 1/2 . . . . . зол. [illegible]
Остання сторінка 1/4 . . . . . зол. [illegible]
Остання сторінка 1/8 . . . . . зол. [illegible]

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10.